NATIONAL LIBRARY
NOV 3 1969
BIBLIOTHEQUE NATIONALE
AND

192/A/20/47

THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St.
Toronto 174, Ontario, Canada
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
Telephones: 921—7121; 465—7902
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE
4035 Rombouts Ave,. Bronx N. Y. 10466, U.S.
Chicago: Editor — I. ŠĪMANE,
5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.
SATURDAY, JUNE 7, 1969

LATVIJA
AMERIKA

46. N-RS SESTDIENA. 1969. GADA 7. JŪNIJS 19. GADS
Atsevišķa numura cena 25 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi"
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902
Birojs: 491 College St., Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121
Nujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A.
Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠĪMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālrunis 774—5744

TORONTO LATVIEŠU TAUTAS AUGSTSKOLAS SESTDIENAS ĢIMNAZIJAS 13. IZLAIDUMS

Priekšā no kreisās: Rita Gribusta, Inese Černavska, Maija Kupere, 4b. klases audzinātājs A. Briedis, direktrise V. Slaviešа, 4a. klases audzinātājs A. Svenne, Irēne Aizupiete, Zane Kaņepe un Dace Māliņa. 2. rindā — Daina Dreifelde, Rita Baruša, Valda Siksna, Velta Kupere, Skaidrīte Leja, Rudīte Purva, Jūlija Kurmīte, Ingrida Boša un Ligita Kalniņa; aizmugurē — Raimonds Rūtītis, Normunds Goba, Andris Ciemgalis, Andris Grants, Dainis Mārsons, Dāvis Maksiņš, Andrejs Ezers, Tālivaldis Auziņš, Ivars Stārasts, Māris Siliņš un Artūrs Jansons.
Foto: J. Līgers

Visi valdes ieteikumi pieņemti

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRIBAS GADA SAPULCE SADALIJA 32.973 DOL. PEĻŅU

Toronto latviešu kredītsabiedrības gada sapulcē 29. maijā Latviešu namā piedalījās 126 balss tiesīgi biedri, kuri tikpat kā bez debatēm pieņēma visus rakstveidā sagatavotos un iepriekš izsūtītos darbības pārskatus, tāpat valdes sapulcē izteiktos priekšlikumus, ilgāku laiku debatējot vienīgi par peļņas sadalījumu, beigās tomēr pieņemot valdes ieteikumu. Aizvadītā darbības gada sadalāmā peļņa bija 29. 302,42 dol., bet pieskaitot iepriekšējā gada nesadalīto atlikumu (3670,58 dol.), sapulce sadalija 32.973 dol. peļņu, no tās lielu daļu skolām un jaunatnes pasākumiem, kā arī piekrita hipotēkāro aizdevumu robežas paaugstināšanai no 15.000 uz 25.000 dol.

Atbilstot statūtiem, gada sapulci vadīja kreditsabiedrības valdes prsēdis A. V. Kānbergs, bet ierasties aizkavētā sekretāra Ļ. Jentes vietā protokolēja A. Putniņš. Nominācijas komisijā darbojās J. Niedra, E. Ziplāns un S. Gabrāns. Sēdes ievadījumā A. V. Kānbergs vārdiski minēja aizvadītajā darbības gadā mirušos kreditsabiedrības biedrus, klātesošajiem godinot to piemiņu. Pirmie darba sekas punkti, varētu teikt, „nokārtojās tikpat kā paši no sevis", sapulcei bez debatēm pieņemot iepriekšējā gada sapulces protokolu, kā arī rakstveidā sagatavotos un biedriem izsūtītos valdes, kasieŗa, aizdevumu komisijas, revīzijas komisijas un zvērināto revidentu ziņojumus. Šīs formālitātes, kuŗu pārrunāšanā sapulces dalībnieki neizrādīja nekādas intereses, neilga vairāk par pusstundu.

Kreditsabiedrības pārvaldnieks A. Svenne pabeidza „oficiālo daļu", pateicoties biedriem. „Ja šodien sadalīsim tik lielu peļņu, tad tas ir jūsu nopelns," atzina A. Svenne. „Jūsu kreditsabiedrība arī ir visdrošākā vieta, kur savu naudu nolikt, jo tā līdzekļus iegulda tikai absolūti drošos pasākumos." A. Svenne pateicās arī valdes pr-sēdim A. V. Kānbergam par labo vadību un organizēšanu, izceļot amatpersonu labo sadarbību, kuŗa bijusi ciešāka kā jebkad. Viņš pateicās arī algotajiem darbiniekiem par labi veikto darbu.

Vienīgais darba sekas punkts, kuŗā bija jūtams, ka bez amatpersonām ap gaŗo galdu, Latviešu nama zālē ir arī vairāk nekā 100 kreditsabiedrības biedru, bija aizvadītā darbības gada peļņas sadalījums, izraisot dzīvas debates un stipri atšķirīgus ieskatus. A. V. Kānbergs iepazīstināja ar valdes ieteikto peļņas sadalījumu, no rīcībā esošajiem 32.973 dol. tikai 1213 dol. paredzot kā nesadalāmo atlikumu, kuŗu kā zināmu garantiju summu prasa arī revidenti.

Debatēs par eventuāliem valdes ieteikuma grozījumiem A. Rāviņš ierosināja samazināt paredzētos procentus dividendēm no 7 uz 6½, piešķirot 300 dol. latviešu rīcības komitejai, kuŗa etnisko grupu lielsarīkojumā „Metro International Caravan 69" iekārtos latviešu centru Rīga. Dividendes samazināšanu ieteica arī citi runātāji (E. Mundeciems, E. Upenieks, E. Ziplāns, M. Čulītis u.c.), gandrīz katram gan paredzot ietaupījuma citādu izlietošanu, bet visiem atzīstot, ka dividendes samazinājumu par pusprocentu nevienš individuālais biedrs nejutīs, bet kopīgi šis pusprocents dos labu summu, kuŗu varētu izlietot tur, kur „zābaks visvairāk spiež", jo debates rādīja, ka sapulces dalībnieki vēlētos vienu otru atsevišķo piešķīrumu paaugstināt, minot arī valdes ieteikumā neparedzētus pabalstus, piemēram — DV Toronto nodaļas bibliotēkai (E. Plūme). Pret dividendes samazināšanu izteicās A. Putniņš, norādot, ka „tā būtu zara zāģēšana, uz kuŗa paši sēžam", jo varētu mudināt biedrus izņemt no kreditsabiedrības savu naudu un noguldīt to iestādēs, kuŗās maksā lielākus procentus. P. Rudzītis vēlējās, lai 500 dol. atvēlētu Latviešu namam jaunatnes sarīkojumu veicināšanai, bet A. Kristapsons ieteica par 500 dol. samazināt piešķīrumu TLB sestdienas skolai, šo summu nododot Latviešu namam, kas bez maksas dod telpas TLTA ģimnazijai. Pret šo ierosinājumu protestēja TLB sestdienas skolas pārzine A. Martinsone, norādot, ka skola lūgusi nepieciešamos 2500 dol., bet tai piešķīrumu projektā paredzēti tikai 2200 dol, tā ka jau tagad jārūpējas par to, kur ņemt liegtos 300 dol., lai varētu samaksāt skolas telpu īri. Tādēļ viņa lūdza piešķīrumu skolai nesamazināt, bet drīzāk paaugstināt. Arī TLTA ģimnazijas direktrise V. Slaviešа, norādot, ka pirms 2 gadiem ģimnazijai piešķirts vairāk nekā tagad, kad skolēnu skaits un dažādās vajadzības jūtami augušas, lūdza piešķīrumu ģimnazijai paaugstināt, jo skola esot cerējusi vismaz uz 1000 dol. V. Slaviešа domāja, ka arī TLTA organizētais praktiskais skolotāju seminārs būtu atbalstāms ar 500 dol. piešķīrumu. Ja ģimnaziju un semināru ar lielāku summu vairs nevar atbalstīt šai gadā, par to vajadzētu padomāt nākošajā. B. Senkēviča iestājās par Latviešu nama atbalstīšanu. Atzīstot, ka par jaunatni jādomā, viņa tomēr norādīja, ka jaunatni materiāli atbalsta visas organizācijas, bet Latviešu nams ir vietā, kur šī jaunatne pulcējas, kur pulsē latviskā dzīve, tas ir it kā tautas nams, tādēļ to nedrīkst aizmirst.

A. Ancāns ieteica debates izbeigt, jo tās ir lieka laika tērēšana, jo dažādo pieprasījumu motivācija zināma vienīgi kreditsabiedrības valdei, tādēļ sapulces dalībniekiem par vajadzībām grūti spriest. Bija dzirdami „anonimi" starpsaucieni, ka atbalstāms arī DV nams, kur tāpat pulcējas jaunatne, kā arī jautājums, kādēļ piešķirtajiem līdzekļiem mērķis jāsasniedz caur LNAK, tos neizmaksājot tieši. Pēdējais starpsauciens izpelnījās pat aplausus, parādot, cik nesaprotami maz sapulces dalībnieki zina par kreditsabiedrības darbības principiem un piešķīrumu kārtošanas veidu.

Grūti saprotami arī tie sapulces dalībnieki, kuŗi aplaudēja prasībai nesamazināt dividenžu procentus. Ja par iepriekšējo gadu maksā 5%, tad dividendes par pajiem kapitālu 7% apmērā, varbūt, tiešām par augstu un pilnīgi pieņemami, ka samazinot pēdējās, viņi saņemtu mazākus procentus par saviem noguldījumiem... Ieteicot dividendes samazinājumu, Dr. E. Upenieks pamatoti norādīja: „Ja kreditsabiedrība eksistē, tad tādēļ, ka noguldītāji zina tās mērķus — atbalstīt kultūras un nacionālos pasākumus."

Kad nebija iespējams atrast vietas, kuŗas apcirpt, lai citiem piešķirtu vairāk, kad arī A. Svenne bija uzsvērīs, ka izteiktās prasības ir labi saprotamas un atbal-

(Nobeigums 4. lpp.)

Apdraudētā draudzība

SPECIALRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO OTAVAS

Politisko pretišķību dēļ bieži vien naidā saiet vislabākie draugi. Divu labu kaimiņu draudzību tomēr vēl vairāk apdraud viena drauga neapdomāta rīcība, pieviļot otra dāvāto uzticību.

Vašingtonas un Otavas attiekšmes līdz šim varēja uzskatīt par priekšzīmīgu divu labu kaimiņu draudzību. Kaut par to vēl atklāti nerunā, tagad Vašingtonas un Otavas vecā labā draudzība soli pa solim tuvojas kritiskam lūzuma punktam. Ja tradicionālās draudzības vietā kanadiešu un amerikāņu attieksmes nākotnē varēs raksturot tikai kā divu neuzticīgu kaimiņu sadzīvošanu, tad vainīgs nebūs amerikāņu draugs Vašingtonā.

Valdības maiņa Otavā nekad nedeva pamatu bažām, ka Kanada varētu drastiski mainīt savas aizsardzības un ārpolitikas pamatkonceptu, kas balstīts uz ciešu Vašingtonas un Otavas interešu kopību. Šīs ainas mainīšanos iezīmēja Pjēra Eliota Trudo ievēlēšana Kanadas ministru prezidenta amatā. To, ka amerikāņu uzraudzības iestādes vēl pirms nedaudz gadiem tagadējam Kanadas ministru prezidentam, uzskatot to par nevēlamu ārzemnieku, liedza atļauju šķērsot Kanadas-ASV robežu, varbūt var aizmirst, bet nevar padarīt par nenotikušu faktu. Grūti pieņemt, ka minētais starpgadījums notika tikai pārpratuma dēļ. Varbūt amerikāņi zināja vairāk par Trudo piedzīvojumiem pasaules ceļojumos, varbūt amerikāņiem aizdomas radīja arī jaunekļīgā kanadiešu profesora uzturēšanās sešdesmito gadu sākumā Maskavā un Pekingā, nevis tas vien, ka Trudo vārds atradās vairāku amerikāņu kreiso radikāļu periodisko izdevumu abonentu sarakstos. Trudo personīgā dzīve līdz Kanadas liberāļu partijas vadītāja amata pārņemšanai vēl arvien ir liela mīkla pašiem kanadiešiem, jo oficiālajā biografijā ir noklusēti daudzi svarīgi viņa dzīves posmi. Nav šaubu, ka tagadējais ministru prezidents Trudo nebūs vēl aizmirsis amerikāņu viņam nodarīto „pārestību", ierindojot to savā laikā vienā sarakstā ar nevēlamiem politiskiem individiem, kas eventuāli varētu apdraudēt ASV drošību.

Pirmais mākonis, kas apēnoja amerikāņu un kanadiešu draudzību, parādījās drīz pēc Trudo stāšanās Kanadas valdības vadītāja amatā. Jaunās Kanadas valdības resp. Trudo pieteiktais nodoms revidēt Kanadas piedalīšanos NATO spēkos un aizplīvuroti deklarējumi par jaunu ceļu meklēšanu ārpolitikā radīja pamatotas aizdomas, jo revidēt Kanadas aizsardzību un līdzšinējo ārpolitiku nespieda nekādi financiāli apsvērumi, un šīs prasības nenāca arī no Kanadas pilsoņu vairākuma puses.

Kad Trudo pieteica nodomu nodibināt oficiālas diplomātiskas attieksmes ar sarkano Ķīnu, Vašingtona nevarēja palikt vienaldzīga. Labo kaimiņu attiek-

(Nobeigums 8. lpp.)

Dr. Ansis Karps

Brīvības idejas brīnumainie ceļi

I

Kā seno romiešu lielajā cirka arēnā mēs sēdējām kopā ar pasaules varenajiem pagājušā gada augustā un noskatījāmies izrādi ar plēsīgu zvēru piedalīšanos Eiropā, kur nožņaudza brīvības tieksmes. Uz skatuves bija Čechoslovakija un tās žņaudzējs Pad. savienība. Svilpām jau gan, bet izrāde ar to nebija traucēta; tā norisinājās, kā bija norunāts prāta aptumšošanās brīdī Jaltā. Vai tā būtu pēdējā reize?

Brīvība ir sprāgstviela, kas atrodama visā dzīvajā dabā. Cilvēku dzīvē degli tai gatavo dzejnieki un filozofi, bet skolotāji to nodod tālāk. Lai šādā nozīmē pieminēti tikai daži — Dante Italijā, Sillers Vācijā, Bairons Anglijā, Rainis un Aspazija Latvijā. Ja nu brīvība ir sprāgstviela, tad to nevar dot bērniem rokās un arī ne plānprātīgiem spēlēties, jo tas parasti beidzas traģiski. Brīvība ir bez redzamas substances, tā ir garīga sprāgstviela ar milzīgu eksplozīvu spēku, jo tā ir pašas dzīvības īpašība. Katra dzīva radība grib augt un attīstīties līdz pilnībai. Ieskatoties tuvāk dabas norisē, uzkrīt tā cīņa un ceļu meklēšana, ar kādu dzīvā radība cenšas nodrošināt sev brīvu augšanu. Žēlastības momenta šai cīņā saskatīt nevar. Daudzkārt to neredzam arī cilvēku dzīvē, „radības ķēniņa" valstī. Ir daudz cilvēku, kas nespēj saskatīt savas brīvības robežas un neatzīst otra cilvēka tiesības uz to. Risinot tālāk šo domu, nepieciešami cilvēku tipu grupējumi, jo visi nav vienādi; ir tādi, kuŗiem nav lielas tieksmes pēc brīvības un kuŗiem svarīgāks ir dzīves nodrošinājums. Otrā pusē ir cilvēki, kas sauc — brīvību vai nāvi, és citādi nevaru! Starp šīm galējībām turas cilvēku lielais vairums dažādās pakāpēs.

Ja runājam par brīvību, tad nevaram aizmirst brīvības idejas izturnojumus jeb ideoloģijas, kuŗas nāk ar izplānotām teorijām par to, kā brīvība būtu īstenojama sadzīvē. Piemēram, komūnistu brīvība ir pavisam citādi jāsaprot nekā tradicionālā demokratiskā brīvība, jo vārdi gan tie paši, bet to nozīme katrai sava. Bieži vien brīvības idejai pievienojas kāda cita ideju sistēma, piemēram, brīvība un nacionālisms, brīvība un sociālisms ar vai bez nacionālisma, brīvība un kāda reliģija u.t.t. Šāda veidā attiecīgi ideeologi cenšas savus nolūkus īstenot brīvības vārdā, apmiglojot mazdomātāju cilvēku prātus. Tā varam teikt, ka brīvības ideja ceļo pa pasauli ar dažādu nastu mugurā.

Neskaroť še pazīstamās demokratiskās brīvības — tiesības ievēlēt valdību, arī reliģijas, vārda, preses un sapulču brīvība, jāatzīmē, ka viena no svarīgākajām ir brīvība iegūt zināšanas jeb brīvā universitāte. Nevienas no šīm brīvībām nav Pad. savienībā. Tur nav arī debatēšanas brīvības, kas domu sacensībā palīdz piekļūt tuvāk patiesībai; tā ir patiesības pārbaude, tādēļ to diktātori nepieļauj. Šādas debates bija filozofa Sokrata dialogi, ar kuŗiem viņš parādīja pretinieka maldus. Cita nozīmīga brīvība ir mākslas brīvība, kuŗas arī nav komūnistu ziemēs.

Tautu attīstības gaitās izveidotie nacionālie raksturi izpaužas arī brīvības jēdziena uztverē. Piemēram, angļi saprot brīvību vairāk ārējā nozīmē — brīvi kārtot savu dzīvi, pārvaldīt savu māju un visu saimniecību. Vāciešiem brīvības nozīme meklējama vairāk dvēseles iekšējā satversmē. Viņu dzejnieks Šillers norādījis uz diviem pretpoliem vācu dvēselē, kur dziņām un tieksmēm pretī stāv pienākuma apziņa. Šīs pretišķības esot jāizlīdzina un jāsaskaņo, lai raštos dabīga tieksme uz pienākuma pildīšanu, ar ko rodas „iekšēja brīvība". Šādas iekšējas brīvības veidojas tur, kur ārējie politiskie apstākļi nepieļauj tautām praktizēties brīvības īstenošanā sadzīves lietās. Šāda nosliece ir jo stipra krievu tautā un tās inteliģencē. Ja lielas tautas masas nostabilizējas uz iekšējo brīvību, tad tas noved pie fatālisma, ņemot lietas tā, kā tās no ārienes pienāk.

Tagad varētu jautāt, cik lielu brīvību spēj panest latvieši? Mūsu dominējošā nosliece ir individuālisms, tāpēc mums arī stipra brīvības griba un neatkarības prasība. Latvijā lauku saimnieks, kas bija ieguvis mājas pilnīgā īpašumā, jau caru valdības laikā bija it kā mazs virsaitis, kaut arī viņa intereses tikai reti sniedzās pāri paša zemes ežām. Šis brīvais saimnieks audzināja revolucionāru, kas bija viņa otrs vai trešais dēls, jo to izglītoja dzīvei ārpus mājas. Bet tā bija tautas mazākā daļa. Pārējie maz bija pazīstami ar demokratisko dzīves procesu, tādēļ diezgan viegli padevās demagoģiskiem vairāksolītājiem, ar to nonākot nevis brīvībā, bet diktātoriskos valgos.

Brīvības ideja ir kā grauds, kas var ilgi gulēt nekustīgs un nemanīgs, ja nav izdevības asnu laišanai un zaļošanai. Dažreiz tādā gulēšanā paiet gadsimti, kā redzam atsevišķo tautu vēsturēs. Lai minēti daži piemēri. Mācībai ļoti nozīmīga ir Itālijas brīvības vēsture. Arī itaļiešiem brīvības degļus deva dzejnieki, sākot ar Danti 14. gadsimtā. Itaļiešiem bija bagātīga senvēsture kopš romiešu laika un pasaulslavenai politiskā teorētiķu jaunlaika sāknmā — Makiavelli, Kampanella u.c. Pēc Napoleona kariem un franču revolūcijas daudz brīvības dzirksteļu sakrita arī Itālijā, kur laikmetīgas nākotnes vizijas deva dzejnieki un politiski rakstnieki, kādi bija Silvio Pellike, Karlo Kataneo, Dazejo, Mazini u. c. Tie visi bija emigranti. Rainis tos piemin savos rakstos, jo viņa paša dzīve bija ļoti līdzīga Pelliko liktenim. 19. gadsimta sākumā Itāliju apspieda Austrija, ginži tāpat kā tagad Pad. savienība Baltijā. Tauta Itālijā kāri uztvēra ārtņu ziņu no ārzemēm, no saviem brīvības praviešiem, un centās starp rindām atrast dzimtenei domātas vēstījumus. Austriešu politiskā policija darbojās gluži līdzīgi krievu čekai, tādēļ cietumā varja nokļūt pat par nieka lietu. Šī cīņa turpinājās ap 70 gadu un vainagojās ar Itālijas apvienošanos neatkarīgā valstī 1870. gadā.

Uz Vāciju brīvības idejas plūda no Francijas un Šveices. Jau hugenotu iecelošana Vācijā un protestantisms bija devuši lielus impulsus brīvības idejām. Ar tām kopā gāja centieni apvienot Vācijas mazās valstiņas kopīgā lielvalstī, kas arī notika 1870. gadā, bet ne bez lielas rūgšanas, un bija pat revolūcionāri uzliesmojumi, piemēram, 1848. gadā.

Brīvības idejas ceļošanai Francijā ir ļoti krāsaina vēsture. Tā eksplodēja lielās revolūcijas laikā, un dzirksteles no tās izkaisījās pa visu pasauli, dažas iekrita pat Latvijā. Toreiz saukās bija „Brīvību, vienlīdzību un brālību!", ko franči bija aizguvuši no amerikāņa Benjamina Franklina. (To pat komūnisti apraksta savā ASV izplatītajā žurnālā „Soviet Life", kuŗu izdod kultūras apmaiņas ietvaros, bet izmanto ASV iedzīvotāju noskaņošanai par labu komūnismam. Turpat atrodam arī citējumā B. Franklina vārdus: „Tie, kas atdod būtiski svarīgu brīvību, lai iegūtu mazu pagaidu drošību, nav vērti ne brīvības, nedz drošības". Paši krievi šādas lietas, protams, lasīt nedabū... Nelaime ar brīvību un vienlīdzību ir tikai tā, ka tās nesaderas kopā, ja īstenotas bez jebkāda ierobežojuma: pilnīga brīvība noved anarchismā, bet pilnīgas vienlīdzības prasība diktatūrā. Nekādas vienlīdzības nav Pad. savienībā. Tikai demokratija var nodrošināt abu principu koeksistenci, ja nosaka tiem noteiktas robežas.

(Nobeigums sekos)

Apspiesto tautu nedēļas akcija

ASV kongress 1959. gadā ar īpašu Apspiesto tautu nedēļas rezolūciju (Public Law 86—90) nolēma, ka prezidentam katru gadu trešā jūlija nedēļa jāizsludina par Apspiesto tautu nedēļu, kuŗa atzīmējama ar piemērotām ceremonijām un sarīkojumiem. Rezolūcija apzīmēja Pad. savienības imperiālistisko un agresīvo politiku par draudu ASV un brīvajiem cilvēkiem visā pasaulē. Kā viens no Pad. savienības uzskaitītajiem upuriem bija minēta arī Latvija.

Pirmajos gados pēc šīs rezolūcijas pieņemšanas ASV prezidenta Apspiesto tautu nedēļas proklamācija arī skaidri pateica, ka tautu apspiedēja ir Pad. savienība, taču prezidenta Džonsona atšķaidītās proklamācijas vairs neminēja, kas ir apspiedējs un kas apspiestie.

Izprotot šīs rezolūcijas nozīmi, nule notikušajā Amerikas latviešu apvienības kongresā Filadelfijā pieņēma lēmumu, ka ALAi nekavējoties jāuzsāk īpaša akcija, kuŗas mērķis ir panākt stingru un nozīmīgu ASV prezidenta Apspiesto tautu nedēļas proklamāciju. Šo akciju uzsākot, ALAs valdes pr-dis prof. P. Lejiņš kongresa vārdā nosūtīja prezidentam Niksonam telegrammu, kuŗā lūgta stingra un noteikta proklamācija, kuŗas teksts atkal atbilstu ASV kongresa 1959. gada rezolūcijai. Lai šo akciju īstenotu, ALAs valde pieaicināja Amerikas latviešu republikāņu apvienības pr-di V. Korstu par Apspiesto tautu nedēļas konsultantu pie ALAs informācijas biroja.

Apspiesto tautu nedēļas rezolūcijas stiprums ir faktā, ka to pieņēmis ASV kongress, tādēļ tā neapšaubāmi pauž ASV pilsoņu vairākums gribu. Tādēļ plašajai akcijai, kuŗas mērķis ir panākt prezidenta Apspiesto tautu nedēļas proklamācijas tekstu tās sākotnējā stingrībā un precizitātē, jāsākas ar ASV pilsoņu un visu iedzīvotāju vēstulēm kongresa locekļiem. Šajās vēstulēs abu partiju kongresa locekļi lūdzami atbalstīt mūsu mērķi un griezties pie prezidenta ar aicinājumu publicēt stingru un nozīmīgu Apspiesto tautu nedēļas proklamāciju. Protams, vissvarīgākās ir vēstules savu pārvalstu senātoriem un tautas pārstāvju nama locekļiem.

Visefektīvākās vēstules ir tās, kuŗas aplecina individuālitāti, bet ne visiem iespējams tādas uzrakstīt. Tā kā akcijā tomēr jāpiedalās iespējami lielam vēstuļu rakstītāju skaitam, tad, neko daudz pārveidojot, rakstīšanas atvieglināšanai lietojami arī sekojošie vēstuļu paraugi:

— — —

Lapas kreisajā pusē augšā:
The Honorable (senātora vārds un uzvārds),
United States Senate
Washington, D. C. 20510
Lapas labajā pusē augšā:
Sūtītāja adrese un datums
Dear Senator (uzvārds):
When the U. S. Congress in 1959 authorized and requested the President to designate the third week in July the Captive Nations' Week, the joint resolution (Public Law 86—90; S. J. Res. 111; H. J. Res. 454, 459) in part stated: „Since 1918 the imperialistic and aggressive policies of Russian communism have resulted in the creation of a vast empire which poses a dire threat to the security of the United States and all of the free people of the world. The Russian invasion of Czechoslovakia and the Brezhnev's doctrine demonstrated that the resolution applies also to the conditions in 1969.

Please, inform President Nixon of my concern and ask him for a meaningful Captive Nations' Week proclamation.

Respectfully yours,
(rakstītāja vārds un uzvārds).

— — —

The Honorable (pārstāvja vārds un uzvārds)
U. S. House of Representatives
Washington, D. C. 20515
Dear Mr. (uzvārds):

The last Captive Nations' Week proclamation by the President seems to bear little resemblance to the original resolution passed by the U. S. Congress in 1959 (Public Law 86—90).

Since the Russian communist aggressiveness and suppression of other people have not changed, I would like to see President Nixon issue this year a Captive Nation's Week proclamation, which reflects this condition. Please lend your support and inform President Nixon of my concern about people under the Russian communist rule and our own safety.

Respectfully yours,
(Rakstītāja vārds un uzvārds)

— — —

Tuvāku informāciju un padomus darbībai šai akcijā sniedz ALAs informācijas birojs (Ilgvars Spilners, 940 Garden City Drive, Monroeville, Pa. 15146; tālr. 412-373-0367; vai Voldemars Korsts, 2932 West Eastwood Avenue, Chicago, Ill. 60625; tālr. 312-539-4952).

Drīzumā visām organizācijām un darbiniekiem izsūtīs ALAs informācijas biroja sagatavotu īpašu brošūru, kuŗā būs sniegta visa šai akcijai nepieciešamā informācija. Brošūra pieprasāma vietējām organizācijām, vai arī rakstot: American Latvian Association, 913 Shoreham Building, 15 & H Street, N. W., Washington, D. C. 20005.

Lokālās organizācijas lūgtas rīkot vietējus Apspiesto tautu nedēļas sarīkojumus un piedalīties attiecīgās radio un televīzijas programmās. Iesaistīsim šai darbā citas mums draudzīgas tautību grupas un amerikāņu sabiedrību. Sakarā ar Latvijas dibināšanas 50 gadu atzīmēšanas programmu pagājušajā gadā ALA sagatavojusi dažādus skaņu un uzskates materiālus informācijas darbam amerikāņu sabiedrībā. Ieskaņojumi techniskajā ziņā ir profesionālas kvalitātes, un tajos komentāri apvienoti ar mūzikas iestarpinājumiem, mūziku runās fonā un skaņu efektiem, attēlojot Latvijas vēstures atsevišķus epizodus. Šie ieskaņojumi pieprasāmi ALAs sekretariātam (adrese minēta iepriekšējā rindkopā). Šīs skaņu lentes ļoti piemērotas izmantošanai Apspiesto tautu nedēļas sarīkojumos un radioraidījumos.

Nule notikušajā ALAs kongresā Filadelfijā informācijas biroja darbībai budzetā paredzēja 3000 dol., tai pašā laikā konstatējot, ka budžeta īstenošanai naudai jāienāk no ziedojumiem. Lai šo mums tik nozīmīgo Apspiesto tautu nedēļas akciju vispār būtu iespējams īstenot un lai informācijas birojs varētu efektīvi darboties, tautiešu ziedojumi nepieciešami tūlīt. Tādēļ piedalīsimies visi šai darbā ar savām zināšanām, savu laiku un saviem līdzekļiem! Ar to mēs aplecināsim, ka ticam Latvijas brīvības atgūšanai.

Ilgvars Spilners,
ALAs informācijas biroja vadītājs

LAIVIJA

46. N-RS SESTDIENA, 1969. GADA 7. JŪNIJS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 174, Ont.; tālr. 531-4533.
Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis, 25 Grandville Ave., Toronto 334, Ont.; tālr. 769-0802.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV —
parmēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00.
Atsevišķa numura cena 25 centi.
Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

SIKĀS ZIŅAS

● Sudānas revolūcionārā valdība apzīmējusi ASV par „draudu arabiem" un paziņojusi, ka gāztās valdības ministrus un militāros virsniekus tiesās par korrupciju, bet pārējos jaunā režīma pretiniekus par nodevību. Oficiālajā paskaidrojumā teikts, ka jaunā Bakras valdība atzinusi komūnistisko Austrumvāciju. Tā savukārt atbildējusi ar ieroču piegādi Sudānai.

● ASV prezidenta vēlēšanās zaudējušais viceprezidents Huberts Hamfrijs skubinājis ASV valdību izbeigt karu Vietnamā un atrisināt valsts iekšējās problēmas, neatstājot nākotnes noteikšanu nemiernieciskiem.

● Argentīnas trešajā lielākajā pilsētā Kordobā kārtības uzturēšanu pārņēmusi armija, kuŗa ar automatiskajiem ieročiem likvidējusi pēdējo organizēto strādnieku un studentu pretestību. Visā valstī demonstrācijas ilga 3 nedēļas. Dzīve galvaspilsētā Buenosairesā tomēr bija samērā mierīga, kaut dzelzceļi nedarbojās un veikali bija slēgti.

● Atsaucoties uz jauno Rietumvācijas kriminālkodeksu, ka turpmāk nedrīkst notiesāt par kara noziegumiem, ja apsūdzētais var pierādīt, ka tikai pildījis savas priekšniecības pavēli, Rietumberlīnes prokurors izbeidzis izmeklēšanu pret 9 bijušiem nacistiem. Šis ir pirmais gadījums, kad pēc jaunā likuma nosacījumiem apsūdzība par kara noziegumiem izbeigta.

● Holandes parlamentā „uzpelējuši" kara noziegumi, kuŗus holandieši pirms vairāk nekā 20 gadiem pastrādājuši Indonēzijā. Sakarā ar kādu televīzijas raidījumu parlamenta apakšnams pieprasījis valdības izmeklēšanu par 2—3000 indonēziešu nogalināšanu no 1945.—1950. gadam Dienvidcelebesā. Noziegumos vainojami Holandes bruņotie spēki, kas bez tiesas sprieduma šāvuši iedzīvotājus, laupījuši, mocījuši tos, dedzinājuši iedzimto ciemus un izvarojuši sievietes. Daudzi no vainīgajiem jau sodīti.

LASĪTĀJU VĒSTULES

UZ SLIDENA CEĻA...

Tiešām — un par lielu nožēlošanu! — uz slidena ceļa, saviem maizes tēviem kalpodams (Stokholmas sinagogas kantors), nokļuvis komponists Andris Vītoliņš. Viņa „Latvija Amerikā" 17. maija numurā publicētā gaŗā taisnošanās par nekorrektu vēršanos zviedru laikrakstā pret pulkvedi K. Lobu un Zviedrijas latviešu centrālās padomes valdes priekšsēdi I. Freimani nevar nekā grozīt nedz ar atsaukšanos uz „Latvju enciklopēdijas" datiem, nedz arī uz Bruno Kalniņu. Fakts ir un paliek, ka tad, kad Ventspils žīds Jakobsons un žīdu dokumentācijas centrāles Vīnē vadītājs Vizentāls ar komūnistu saražotiem meliem apvainoja latviešu pulkvedi, komp. Andris Vītoliņš ar sagrozītiem un nepareiziem faktiem steidzās šiem žīdiem palīgā, sevišķi aizstāvot latviešu tautas slepkavu Šustinu. Vītoliņa zināšanai jānorāda, ka tieši uz Šustina 1940. gada 10. oktobŗa pavēles pamata likvidēja arī robežsargu brigādes 4 bataljonus, no 14 rotu komandieriem apcietinot 12.

Kā Vītoliņa vairākkārt pieminētais Bruno Kalniņš skatās uz komūnistu un žīdu sadarbību trimdas latviešu apmelošanā, par to pats B. Kalniņš ļoti skaidri izteicies vienā no lielākajiem zviedru laikrakstiem — „Svenska Dagbladet" 31. marta numurā, t. i. nedēļu pēc A. Vītoliņa nekorrektā raksta zviedru laikrakstā „Expressen". Arī bēdīgi slavenās LPK 1946. gada (leģionāru izdošanas laikā) rezolūcijas pieminēšana rāda, ka Vītoliņš nezina vai arī negrib zināt šīs rezolūcijas rašanās īstos iemeslus un ka tā bija vērsta galvenokārt pret latviešu leģionāriem. To tagad nelabprāt piemin pat tās piepēmēji.

Andris Vītoliņš izdarītu lielu pakalpojumu kā patiesībai, tā pats sev un visiem latviešiem, ja viņš paliktu pie savas speciālitātes — mūzikas un nejauktos lietās, par kuŗām nav kompetents spriest.

Autors „s"

Redakcijas piezīme: Ar augšējās atbildes ievietošanu turpmāku polemiku „pulkveža K. Lobes lietā" izbeidzam.

☆

KAD PAŠAM JĀKAUNAS PAR SAVIEM DARBIEM

Man nebija nodoma diskutēt ar Raiņa un Aspazijas pieminekļa komitejas priekšsēdi prof. K. Dzelzīti personīgu apvainojumu lietā, jo ar to mēs tikai novirzītos no cēlās idejas, kuŗai daudzi veltījuši savu laiku un līdzekļus. Ja nu tomēr gribu pāris vārdu teikt, tad tam iemesls ir „Latvija Amerikā" 21. maija numurā ievietotajā rakstā „Antiņš zelta zirgā droši dodas kalnup..." atrodamā piezīme, ka tas, vai prof. K. Dzelzīša telegrafiskais lūgums nepublicēt „Rumaka vienpusīgo un nepareizo ziņojumu" ir personīgs apvainojums, pieķrīt manai izšķiršanai.

Neesmu tik jūtīgs, lai par to uztrauktos. Esmu vairāk nobažījies par pašu pieminekli. Ja RAPK priekšsēdis savu „darbību" turpinās līdzšinējā garā, tad ir vietā pamatotas šaubas, vai pieminekli vispār uzcels.

Prof. K. Dzelzītis par nepareizu atzinis ne tikai manu, bet arī V. Irbes un „Laika" pārstāvja G. Grīnberga atreferējumu, pēdējos divus pat neizlasījis. Paldies Dievam, ka laikraksta redaktori domāja citādi un uzticību dāvāja saviem pārstāvjiem, nevis peštaisnajam RAPK priekšsēdim. Ja visu trīs preses pārstāvju atreferējumos bija kaut kas nepareizs, tad vienīgi RAPK 12. aprīļa valdes sēdes nesaskaņu un kuriozitāšu noklusēšana, lai nekaitētu pieminekļa līdzekļu akcijai. Preses pārstāvju atzinums bija: ja mēs publicētu visu, ko dzirdējām, tad RAPK no sabiedrības vairs nesagaidīt ne centa...

Lietderības labā tālāku polemiku no savas puses izbeidzu, novēlot RAPK priekšsēdim vairāk ieciešības un sadarbības gara, kas ir katra pasākuma pamats.

Leons Rumaks

☆

PRĀV. A. SKRODELIS BIJA ARĪ STRĒLNIEKU VIRSNIEKS

Ar dalītām jūtām „Latvija Amerikā" 17. maija numurā lasīju rakstu, kas veltīts prāv. Alfreda Skrodeļa 75 mūža gadiem. Būdams Mazsalacas vidusskolas 1. izlaidumā absolvents, labi pazīdams un cienīdams savu ētikas un ticības mācības skolotāju, atļaujos dažas piebildes pie augstāk minētā raksta.

Tik nozīmīgās gadskārtās un svētīga darba tencinājumā iederas gan kāds raksturīgs piemērs, bet ne Mazsalacas draudzes saimnieku aplamie ieskati par savu mācītāju. Manuprāt, katra garīdznieka pienākums ir norādīt arī uz ieciešību un izlīdzināšanu cilvēku attieksmēs, ko savā laikrakstā „Latvis" ievietotajā rakstā arī paudis tā autors. Neslēpsim galvu smiltīs, klusēdami par to, ka arī mums bija saimnieki, kuŗiem kalpi Jurģos mainījās gandrīz katru gadu. Un ne jau vienīgi šo kalpu vainas dēļ.

Kādēļ gan raksta autors atzīmē okupantu ieskatus par prāv. A. Skrodeli, ja mums visiem labi zināms, kā komūnisti vispār skatās uz mācītājiem un viņu darbību? Autors arī piemirsis pateikt, ka prāv. A. Skrodelis bijis arī strēlnieku virsnieks.

Nobeigumā gribas arī jautāt: Vai zem rakstiem, kuŗi veltīti nozīmīgu dzīves posmu un darbu atcerei, labāk neiederētos autoru pilns paraksts, nevis tikai iniciāļi vien?

Pēteris Grods, ASV

☆

KĀDS SVĒTBRĪDIS 1919. GADĀ

„Atmiņu dzidrajā traukā / Ielieku dārgas un mūžīgas lietas", saka kāda dzejniece. Pie šādām dārgām un mūžīgām lietām gribētos pieskaitīt tos reliģiskos un patriotiskos pārdzīvojumus, kuŗus kādreiz dzimtenē ar savām svētrunām izraisīja jauns mācītājs — Alfreds Skrodelis. Ne tikai savā Mazsalacas draudzē, bet visur, kurp viņa aicināja būt viesim.

Neaizmirstams palicis kāds viņa neparastā garīgā spēkā un patriotiskā drosmē vadīts svētbrīdis 1919. gadā, lielinieku laikā, pārpildītā Burtnieku Arkādijas sarīkojumu telpā. Tad pirmo reizi draudze dzilā aizgrābtībā dziedāja arī prof. K. Kundziņa jauno korāli „Es ticu, ka no zvaigžņu stariem ir Dievam goda tronis celts".

Lai par to sirsnīga pateicība un, kaut novēloti, labākie vēlējumi prāvestam Alfredam Skrodelim viņa 75 gadu jubilejā!

A. Zālīte Flasingā

SANDRA LAZDIŅA

Sirds jaunajās gaitās

STĀSTS

(8. turpinājums)

Viņa apņēmās padomāt, kādā veidā izrādīt savu pateicību nelaimīgajiem vecākiem. Naudā jau nu ne, jo tās viņai pašai maz. Varbūt varētu atmaksāt ar laipnību, sava veida draudzību, ļaut, lai melnā māte glāsta viņu un dēvē par savu meitu?

Te slimniece atģidās, ka viņa, šādi prātojot, piemirsusi savu ģimeni. Ko tā teiks un kā jutīs par tik negaidītu draudzību ar nēģeriem? Nule tikai slimā iedomājās, ka viņas vīrs ir sirdīgs nēģeru nīdējs kā liela tiesa dienvidnieku. Ieprātojusies par savu vīru un viņa nesamierināmo rašu atšķirības nostāju, bažas sāka tirdīt slimnieci it spēcīgi. Kā gan vīrs reaģēs uz ziņu, ka viņa sievā ielikta nēģerietes sirds? Slimnieces jaunā sirds baigās nojautās sadrebinājās. „Nebūs labi, nebūs labi..." viņa paredzēja.

Tad bija dzirdami vīra soļi pie durvīm, un tai pašā mirklī viņa nolēma šo faktu slēpt, vismaz pagaidām. Šī ciemošanās atkal aizritēja priecīgā noskaņā, un slimā bija apmierināta, ka nepavēstīja vīram nepatīkamos jautājumus. Tā arī šī diena un vēl nākamā pievienojās iepriekšējām laimības izjūtā, un ar katru dienu slimā jutās veselāka.

Dakteris Šēners par viņu vairs neraizējās. Drīz jaunās sirds īpašniece varēs iet mājās, un sirdu pārstādīšanas vēsture atkal būs bagātāka ar vienu lieliski izdevušos operāciju.

Nākamajā rītā melnā māte, kā parasti, bija klāt. Tā kā slimā tagad tai laipni uzsmaidīja, nēģeriete vai izkusa aiz mīlīguma: viņa gandrīz bez pārstājas kaut kur glāstīja žirgto vājinieci.

Atgadījās, ka slimnieces vīrs šai rītā bija nolēmis apmeklēt sievu agrāk nekā citos rītos, jo vēlāk viņu gaidīja steidzams darbs. Kad viņš vēra durvis, nēģeriete bija dziļi pārliekusies pār viņa sievu, glāstot tās plecu. Vīrs durvīs palika stāvam izbrīnētu seju. Kas tad tā tāda? Ne viņam, ne viņa sievai līdz šim nekad nekādu darīšanu, nedz pazīšanās ar nēģeriem nav bijis. Un nu piepeši kāda melnā tik intimā pozē! Glāsta, vai ko? Hū, kāds derdzīgs skats! Viņš noskurinājās un bargi paskatījās uz savu sievu gultā, tad cieti noprasīja:

„Kas šī tāda un kālab tu atļauj viņai ap sevi gramstīties?"

Slimniece nobāla. Nu vairs noslēpumu paturēt nevarēs, tas ir skaidrs. Atbildes vārdi nevēlās pār viņas lūpām, kuŗas pēkšņā nobīlī jutās mēmas un nedzīvas.

Nēģeriete, nespēdama izprast, ka šis gadījums varētu nozīmēt drāmu baltajiem cilvēkiem, naīvi kā bērns turpināja smaidīt savu saldsērīgo smaidu un sacīja:

„Vai tad jūs to nezināt, ka jūsu sievai ir manas meitas sirds? Tādēļ es viņu uzskatu tikpat kā savu meitu."

Slimās vīrs sajuta visā ķermenī kā augstsprieguma elektrisku triecienu un uz īsu mirkli pārvērtās it kā akmenī.

„Ko? Ko tā melnā mērkaķiene tur muld?" beidzot viņš izbļāva dobjā balsī.

Redzot, cik briesmīgi šī ziņa satrieca viņas vīru, slimā zināja, ka nu viss... viss... ir pagalam:..

„Taisnība, mīļais... taisnība... Bet nelamā viņu tik nejaukā vārdā! Atdodot sava bērna sirdi, viņa taču izglāba manu dzīvību. Saki... saki viņai paldies..." slimā pēkšņi uznākušā vājumā tikko sadzirdami čukstēja.

Nēģerietes sejā smaids bija izdzisis, un kad dusmīgais vīrs izrādīja tik atklātu nicināšanu un sašutumu, nolamādams viņu pat par mērkaķieni, viņa klusi pazuda.

Bet vīrs atkāpās dažus soļus, un viņa sejā mainījās šausmu un riebuma izteiksme.

„Kādēļ nēģera sirdi? Kā viņi drīkstēja baltā cilvēkā ievietot nēģera organus? Kālab viņi man to neteica, neprasīja atļaujas?"

„Tādēļ, ka neesot bijis citu siržu, tikai šī vienīgā," sevi glābt pūlējās slimā, „bet ārsts man izskaidroja, ka neesot starpības starp nēģeru un balto cilvēku sirdīm. Sirds paliek sirds. Kādēļ tu tik briesmīgi uztraucies, mīļais?"

Slimā izstiepa roku:

„Kādēļ tu nenāc tuvāk pie manis? Vai tu vairs nepriecājies, ka palikšu dzīva?"

Vīrs pietuvojās dažus soļus gultas galam, tad piepeši apķēja rokām seju un metās pa durvīm ārā. Slimā iekunkstējās, bet vīrs drāzās pa gaiteņiem kā nepilnīgs uz Šēnera kabinetu.

°°°

Dakteris Šēners mocījās pēdējās dienās ar sliktu omu. Nemaz daudz netrūka, lai viņš pārvērstos par visiem neciešamu tāpat kā nodaļas vadītājs, dakteris Veingartens. Jaunie slavas lauri siržu pārstādīšanā sagādāja pārlieku daudz nepatikšanu. Iepriekšējā dienā gadījās liksta pat ar policiju. Un kas gan par tāda veida saržējumiem būtu varējis ieprātoties?

Vecais bagātnieks, kas ar Šēnera gādību jauno sirdi nedabūja, vēl uzturējās dzīvs, tomēr nebija vairs nekādu cerību viņu glābt, jo pietrūka siržu. Slimnīcas rīcībā nebija nevienas vienīgas.

Tad negaidīti pagājušajā naktī ieveda kādu nogalinātu vīru. Viņš bija nošauts ar trāpījumu vēderā strīdū pie krogus durvīm. Sašautais bija kāds vientuļš vīrs, kuŗš diezgan bieži apmeklēja dzertuvi, kur arī saticies ar dažiem šaubīgiem tipiem. Dzertuves īpašnieks stāstīja, ka nošautajam neesot nekādu tuvinieku. Viens pats mitinājies nožēlojamā būdā, tālā un nabadzīgā pilsētas nomalē. Atnācis krogū, saticies tikai ar dažiem nelāga paskata vīriem, no kuŗiem viens viņu tai naktī nošāvis. Krodzinieks nekā cita nezināja liecināt.

Bet slimīcai un chirurgiem cita nekā nevajadzēja zināt. Ja vardarbības upurim nebija nekādu tuvinieku, tā bija visjaukākā ziņa, par kuŗu līksmot varēja atkal Veingartens. Atkal viņa ceļā pagadījās laime: sirds, kuŗu nu varēs dot bagātajam vecim bez jebkādām raizēm un aizkavējumiem, jo nav neviena, no kā šī sirds jāizlūdzas kā ubaga dāvana. Viņš, Veingartens, kopā ar Šēneru nu varēja iet un bez kādām ceremonijām tai pašā stundā izņemt sirdi no beigtā klaidoņa, lai par iespaidīgu summiņu to ieliktu slimā bagātnieka krūtīs.

Vecajam vīram vairs nebija atlicis daudz laika, tādēļ abi chirurgi stājās pie operācijas bez kavēšanās. Nogalinātā sirds jau bija izcelta, kad ieradās policijas inspektors ar policijas ārstu. Viņi nāca, lai izdarītu parasto autopsiju, kā to prasīja likums.

Abi bija pārsteigti bez gala, ka noslepkavotais jau uzšķērsts un tam izņemta sirds. Pēc likuma policijas ārstam jākonstatē nāves iestāšanās, un viņš bija tas, kam jāizdara līķa sekcija visiem noziedzību un satiksmes upuriem.

Slimnīcas ārsti patvarīgi bija iejaukušies viņa kompetencēs un rīkojušies pret likumu. Vispār, šai slepkavībā kaut kas likās mīklains: noslepkavotais neparasti steidzīgi bija aizvests uz slimnīcu. Ambulances mašīna bija gadījusies kā pēc burvja mājiena, tiklīdz atbraukušais policijas leitnants paguva pavirši apskatīt nogalināto un slepkavības vietu. No ambulances mašīnas uztraucies izlēca morgas līķu pievācējs un nervozi skubināja vest upuri prom, cik ātri vien var, jo izskatoties, ka viņš vēl esot dzīvs, tādēļ steidzīgi jānokļūstot slimnīcā. Policists tad arī atļāva to darīt pārliecībā, ka inspektors sīkāk izmeklēs lietu vēlāk.

(Turpinājums sekos)

Latgaļu grāmatu raža

Latgales latviešu literātu grupa, kuŗa vēl neatkarīgās Latvijas laikā bija sākusi publicēties latgaļu dialektā, savu literāro darbu turpināja arī pēc 1944. gada trimdā, vairums Vācijā. Viņi atjaunoja Latgaļu izdevniecību, un tā enerģiskā Vl. Loča vadībā turpināja izdot Latgales autoru grāmatas, avīzes, kalendāru un žurnālu „Dzeive". Sākoties tālāk izceļošanai uz aizjūras zemēm, V. Locis ar savu apgādu palika Minchenē, nostiprināja tā darbību, un tas joprojām turpina ar agrāko neatlaidību izdot latgaliešu periodiku un grāmatas.

Pirmajos 20 gados Latgaļu izdevniecība bija laidusi klajā vairāk nekā 50 daiļliterātūras, reliģiska un politiski-sabiedriska satura grāmatu. Ievērojot visai mazo visā pasaulē izkaisīto lasītāju skaitu, ir paveikts un tiek veikts ļoti nozīmīgs un liels latviešu kultūras darbs, kuŗu varēs pilnīgi novērtēt tikai nākotnē.

Arī pēc 1965. gada blakus periodikai izdots vairāk nekā 10 grāmatu, to saturu paplašinot ar nopietniem pētījumiem latviešu valodā, vēsturē un folklorā. No tām 1968. gadā vien izdotas piecas grāmatas, par kuŗām še sniedzu īsu apskatu.

Daiļliterātūrā pagājušajā gadā apgāds izdevis Jāņa Klīdzēja stāstu un novelju krājumu „Debešu puse". J. Klīdzējs, kā zināms, savu literāro darbu sācis latgaļu dialektā, bet trīsdesmito gadu otrā pusē kā jauns autors debitēja arī vidusdialektā, drīz iegūdams visai poulāra jaunatnes rakstnieka vārdu. Nule minētajā krājumā no 11 stāstiem vairums publicēti vidusdialektā krājumos „Grēks uz pusēm" un „Cilvēki uz tilta", daži periodikā. Pārlikti latgaliski, tie ne mazāk spilgti atspoguļo J. Klīdzēja gleznaino stilu un darbības spraigumu. Savos stāstos autors iejūtīgi tēlo Latgales lauku vidi, pamodušās sādžas rosību, jauniešu trauksmi pēc izglītības vai arī nesenos mūsu tautas dzīves traģiskos notikumus.

Tpatu darbu atmiņu literātūrā devis 1891. gadā dzimušais Marijānu tēvs J. Grišāns. Grāmata saucas „Pa atmiņu stygom". Autors stāsta par savu bērnību, dzīvi tēva mājās, par skolas gaitām Rēzeknē un par studijām Pēterpilī. Vienkāršā, brīžiem naīvā un nemeklētā izteiksmē autors spilgti notēlo pagājušā gadsimta beigu un 20. gadsimta pirmo gadu desmitu dzīvi un notikumus gan dzimtenē, gan Krievijā, tā ka šīm atmiņām bez literāras ir arī vēsturiska nozīme, sevišķi Latgales garīgās dzīves pētīšanai. Grāmatu pabeidz īsu eseju virkne par latviešu tautības pirmajiem katoļu garīdzniekiem.

Latgaļu izdevniecība ar lielu dedzību pievērsusies publicējumiem arī gara zinātnēs — folklorā, vēsturē, filoloģijā. Lieli nopelni šī darba veikšanā pieder Latgales pētniecības institūtam, kuŗā apvienojušies apgāda tuvākie līdzstrādnieki M. Bukšs, L. Latkovskis, T. Puisāns u.c. Viņu vidū bija arī nesen mirušais A. Batņa. Jāpiemin, ka viņu savāktos folkloras, valodas un citus materiālus vispirms iespiež jau minētajos periodikas izdevumos. Apgāds tos vēlāk sakopo grāmatās. No tām pagājušajā gadā izdota 590 lpp. biezā „Latgaļu folklora I" Jāņa Trūpa sakārtojumā. Grāmatā ietelp 1000 tautas joku, 765 mīklas un 1420 parunu. Izņemot prof. L. Latkovska populāro skici par latgaļu humoru, tas nav zinātnisks materiālu sakopojums. Visi grāmatas varianti gan šķiet pierakstīti no Latgalē dzimušo stāstītāju mutes, bet nav apšaubāms, ka mīklu un parunu daļa būs atrodama jau agrāk Latviešu folkloras krātuvei iesūtītajos materiālos. Šim krājumam ir liela valodnieciska nozīme.

Pie filoloģiskiem darbiem jāpieskaita prof. L. Latkovska sakārtotā un Latgales pētniecības institūta monografiju serijā izdotā grāmata „Latgaļu uzvārdi, palamas un dzymtas". Tajā vispirms alfabētiskā kārtībā sniegti Latgalē sastopami uzvārdi, tad seko Latkovska studija par vārdu došanu, par latgaļu uzvārdu izplatījumu, vecumu un citām problēmām. Grāmatas otru daļu sastāda dažādu dzimtu populāri apraksti, par kuŗām materiālus devuši paši dzimtu pārstāvji.

Beidzot jāmin īpats un svarīgs šāgada pasākums — rakstu krājums „Acta Latgalica", kuŗa 1. sējums iznāca 1965. gadā, bet 2. sējums 1968. gadā. Šie krājumi veltīti Latvijas resp. Latgales vēsturei, valodai un folklorai, un tajos ar rakstiem piedalās paliels vecākās paaudzes autoru skaits. Īsos vārdos nav iespējams visus nozīmīgākos rakstus uzskaitīt, nedz tos analizēt. Abas grāmatas pelna plašāku iztirzājumu. Vēstures un filoloģijas turpmākajos pētījumos tām būs sava vieta un nozīme.

No šī skopā pārskata lasītājs var spriest, ka latgaļu literātūras rosība turpinās, par ko varētu tikai priecāties. Bet tuvākam šīs aktīvitātes vērotājam atklājas arī skumja, pat traģiska puse. Jāievēro, ka minētos rakstus un grāmatas sakārto un izdod tikai maza vecās paaudzes grupa. Jauni autori nenāk klāt, arī no pašu autoru pēctečiem ne. Arī dzimtenē aina nav priecīga: tur pavisam noliegta latgaļu grāmatu iespiešana un izplatīšana.

Cik ilgi vēl iznāks latgaļu grāmatas trimdā, šobrīd nav jāzīlē. Galvenais ir, ka aktīvitāte un rāžīgs darbs turpinās. Varbūt nāks laiks, kad šajās grāmatās ietvertās un sakrātās gara vērtības piedzīvos augšāmcelšanos reizē ar pašu latviešu tautu.

H. Tichovskis

Vienas „dinastijas" daiļdarbu skate

PROF. AUGUSTA ANNUS UN VIŅA ĢIMENES LOCEKĻU „MĀKSLAS PARĀDE" MEISTARA 75 GADU JUBILEJĀ

Ir jau jūnijs, bet joprojām nav aizmirstama aprīļa beigās Brīvo latvju biedrības namā Filadelfijā rīkotā prof. Augusta Annus, viņa dēla Jāņa Augusta Annus, meitas Annas Māras Annus—Hāgenas un znota Tomasa Juliāna Hāgena kopīgā tēlotājmākslas izstāde. Skates atklāšanas uzrunā biedrības kultūras nozares vadītājs St. Jaundzems izteica prieku un atzinību sirmajam latviešu mākslas „krīvu krīvam" svešumā un viņa ģimenes locekļiem — mākslinieķiem par kuplo un ļoti krāšņo daiļdarbu klāstu. Jaunākā audze Annus ģimenes mākslinieķus apsveica ar tikpat kuplām ziedu veltēm.

Gaŗākā referātā profesoru Annusu kā mākslinieku un latviešu tautas darbinieku raksturoja gleznotājs Arnolds Treibergs, norādīdams, ka „mēs visi pazīstam Augustu Annusu, un viņš ir mūsu sirdīs, jo savu mākslu viņš veltījis mums, tā kļuvusi par mūsu mākslu". Norādīdams, ka prof. Annus darbi atrodami gan Filadelfijas Sv. Jāņa bazīlikā, Bukskauntijas baznīcā, Končohakenas Sv. Marijas baznīcas trīs logos un Redingas mūzejā, gan arī atsevišķu tautiešu mājās, referents atzina, ka „Filadelfijas Brīvo latvju biedrības vēsturē šis ir tiešām nozīmīgs brīdis — ne tikai tādēļ, ka šī izstāde mākslinieciski izcila, bet jo vairāk tādēļ, ka mēs tajā redzam spožu daļu no neatkarīgās Latvijas glezniecības vēstures".

Referāta turpinājumā A. Treibergs atcerējās, ka spraigajā jaunrades laikā gleznotāja Annus darbnīca atradusies Brīvības un Elizabetes ielu krustojumā Rīgā, stūŗa ēkas augšstāvā. Šai darbnīcā tad nu arī radīti vairāki no mūsu glezniecības spožākajiem un latviskākajiem darbiem. Kaut trīsdesmitajos gados mūsu zemē pastāvēja smagi saimnieciskie apstākļi, kultūras dzīve tomēr bija ļoti spraiga, jauna un radoša. Augustam Annusam tai laikā jau aiz muguras bija mācīšanās gadi Kijevas mākslas skolā, Pēterpils akadēmijā un universitātē kā arī Latvijas mākslas akadēmijā. Viņš jau bija veicis tādus izcilus darbus, kā triptichu „Lejaskurzeme" (Rīgas pilsētas mūzejā), „Vecmīlgrāvis" (valsts mūzejā) un diplomdarbu „Kuģu būvētava". Runātājs atzina, ka „tie bija darbi, kas ar savu drosmi, vērienu, formātu un arvien vairāk izteikto brāzmainību satrauca un aizrāva sabiedrību un jaunatni, sevišķi jauno gleznotāju paaudzi". Norādījis, ka mākslinieķam aiz muguras jau palikušas sākotnējās ārējās glezniecības ietekmes, kā krievu Maļāvina un Rēricha, soma Gālena un beļģa Brangvīna, runātājs uzsvēra, ka tieši minētajā stūŗa ēkas augšstāvā radīti izcilie un plaši pazīstamie darbi „Sievietes pie jūras", „Vējā", „Palaunags", „Pie akas" un citi. „Šeit tapa Annus, kādu to vislabāk pazīstam — vistuvākais un vislatviskākais!" jūsmīgi konstatēja referents. „Brāzmains, figūrāls, radies no tautas dzīves filozofijas un mākslas, cieši ar to saistīts. Brāzmains, bet tai pašā laikā arī maigs; sparīgām, bet jūtīgām līnijām, drošām faktūrām, dinamisku kompoziciju un maigiem, sudrabotiem toņiem, kā izstādē darbā „Laivā". Toņu pamatā zaļgans un dzeltenīgi rožains."

Referents atzina, ka Annusam liekoties kāda radniecība ar latviešu tautas podniecībā lietoto kolorīta gaumi, bet nenoliedzams sakars ar Latvijas jūrmalas ziedu — zaļi dzidro jūru un siltāko, dzelteni rožaino smilti. „Šis ir arī Annus, kuŗš ir viens no mūsu sekmīgākajiem gleznieciības cienītājiem un pārstāvētājiem ārzemēs," uzsvēra mākslinieka raksturotājs, „jo valsts izstādēs Parīzē, Londonā, Stokholmā, Varšavā, Kopenhāgenā, Prāgā, Briselē, Helsinkos, Tallinā un Kauņā vienmēr centrā bija Augusta Annus darbi. Pie tam labākās atsauksmes un ārzemju kritiku spožākie cildinājumi veļa vēlīti tieši Annusam, piemēram, Dibuā vērtējums Parīzē un citi." Runātājs norādīja, ka no šī laika par ārzemēs notikušajām izstādēm saglabājies lielāks daudzums glaimojošu anekdotu, kuŗas cita vidū lasāmas laikrakstā „Latvija Amerikā" publicētajā Hugo Vītola apcerējumā „Atmodinātās atbalsis". Bet vispatikamāk ir tomēr paklausīties paša meistara stāstos.

Par pašu mākslinieku A. Treibergs teica: „Meistars Annus ir brāzmains ne tikai gleznieciībā, bet arī visā savā personībā. Viņa darbība ir daudzšķautnaina..." Prof. Annus kopš 1929. gada mācija Latvijas mākslas akadēmijā, par ko referents pavēstīja: „No personīgās pieredzes varu apgalvot, ka viņa metodes un kustības bija tikpat brāzmainas. Kur vien viņš steidzās garām, tur zīmēšanas papīri noplivinājās kā stiprā vējā, dažreiz apgāzās arī kāds molberts..." Referents arī atcerējās, ka „blakus audzēkņu zīmējumiem viņš skicēja savējo tā, kā to redzēja un kā tas bija parādāms". Tādos gadījumos „ogle špāca un cirkstēja viņa rokā, bet līnija iznāca delikāta..." Savas darbības laikā Latvijas mākslas akadēmijā prof. Annus izaudzināja vairākus izcilus zīmētājus un gleznotājus, sevišķi izcili kļuva trīs: Šēnbergs, kuŗš pazuda kara laukā, Padegs un Anna Zariņa. „Brāzmains profesors bija arī sabiedriskajā dzīvē," turpināja referents, „viņš bija mākslas akadēmijas studentu padomes priekšsēdis (universitātē tai pašā laikā studentu padomes priekšsēdis bija Voldemārs Jansons, kuŗš arī bija ieradies šai izstādē, — ref.). Sadarba priekšsēdis, Rīgas pils pieņemšanas ceremonijmeistars, it sevišķi ja spēlēja Liepājas Olimpijas futbolisti, jo arī pats bija piedalījies 1936. gada Berlīnes olimpisko spēļu mākslas konkursā. Tai pašā laikā viņš studēja filoloģiju, medicīnu un jurisprudenci Latvijas universitātē."

Sākoties otram pasaules karam, meistars, it kā nojaušot bēgļa gaitas, radīja darbu „Kursa", kuŗā tēlots bangains jūras krasts, pajūgā vecs tēvs ar jaunu sievieti, bet blakus zēns ar vijoli. „Vijole un kokle prof. Annus gleznās ir tautas dvēseles dzejiskais un mākslinieciskais simbols," norādīja referents. „Nav mākslas, nav tautas. Vijole ir arī centrs Annus izcilajai trimdas gleznai ‚Nometne', bet kokle darbā „Nogrimušais krīvs'. Arī trimdā profesors ir dedzīgs gleznotājs un sabiedrisks darbinieks. Jau Eslingenā viņš noorganizēja kā Kultūras fondu, tā Trimdas mākslinieku apvienību, kā arī dekorēja turienes kluba sienas ar brīnišķīgām Rīgas ainavām, kaut arī uz trausla papīra. Viņu ievēlēja bēgļu padomē, viņš organizēja protesta gājienus un lasīja lekcijas, darināja teātrim dekorācijas, tā arvien uzpurinādams bēgļu morāli un lepnumu."

Pievērsoties meistara darbībai jaunās pasaules krastā, A. Treibergs turpināja: „To pašu viņš dara tagad ASV, būdams atkal Kultūras fonda un Amerikas latviešu apvienības darbinieks, pats piedaloties un arī rīkojot Kultūras fonda un tā ceļojošās izstādes. Par spīti šiem organizācijas darbiem, kas prasa daudz laika, viņš radījis tomēr virkni izcilu darbu — šai izstādē skatāmo Meiteni ar gliemežiem', ‚Nezināmo ostu', ‚Tautas dziesmu', ‚Apsnigušo Niobi' un daudzus citus." ASV prof. Annus augstskolās mācījis gleznieciību un stikla gleznošanu, viņš minēts arī biografiskajā leksikonā „Who is who in art".

„Kā varētu raksturot prof. Annus mākslu?" jautāja referents un atbildēja: „Tā ir vitālisms un dinamisms, kas izpaužas reizē ar ziemeļniecisku sapņainību un teiksmainību. Viņa darbi gan liekas reāli, bet ir it kā no citas pasaules. Viņa reālitāte ir tautas mīts, kas ietērpts mūsdienu formās. Viņa darbos ir arī tautas dvēseles dziļumi, bet tie izteikti ar mūsdienu līdzekļiem. Annus ir arī lielisks kolorists. Viņa krāsas ir spēcīgas, bet ne rupjas, tās ir smalkas, bet ne blāvas. Viņa darbos ir arī maigs humors, bet ne ķircinošs. Viņa darbos ir arī traģiskas notis, bet ne pesimisms. Viņa darbos ir arī tautas gara spēks, bet ne primitīvisms. Viņa darbos ir arī tautas gara smalkums, bet ne dekadence. Viņa darbos ir arī tautas gara dziļums, bet ne mistika. Viņa darbos ir arī tautas gara plašums, bet ne virspusība. Viņa darbos ir arī tautas gara spēks, bet ne brutalitāte

Līdz šim lielākais abitūrientu skaits

TORONTO LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS
13. IZLAIDUMA AKTS

„Ja kāds tic, ka skaitlis 13 nes nelaimi, tad ģimnazijas 13. izlaidums pierādīs pretējo!" TLTA sestdienas ģimnazijas 13. izlaiduma aktā 31. maijā Latviešu namā, teicot skolai un audzinātājiem atvadvārdus 26 absolventu vārdā, apņēmīgi un drosmīgi solīja Velta Kupere. Viņas referāti jau visos iepriekšējo gadu ģimnazijas sarīkojumos vienmēr bija izcili brīži, bet šoreiz viņas atvadruna bija lieliskākais, ar ko vien Velta Kupere jebkad iepriecinājusi klausītajus. Izcelsima ne vien viņas labā, bezaizcenta latviešu valoda un skaidrā izruna, bet jo sevišķi runas teicamā uzbūve un jaukā izdoma. Atvadoties no skolas, viņa atminās pakavējās pie raksturīgākā katrā mācības gadā, veiku iepinot pa jautrākam epizodam. Tā klausītāji uzzināja, ka vienā vienīgā mācību gadā latviešu mācības stundās bijuši 19 klases darbi, tātad — ik otru stundu, bet arī to, cik lieti uzdotā atbildēšana ģeogrāfijas stundā palīdzējis spoguļis pie klases sienas un cik pamatīgi skolotājs A. Svenne latviešu gramatikas stundā izskaidrojis latviešu kreditsabiedrības lielo nozīmi. Tā no katra skolotāja atmiņā palicis kaut kas spilgts un raksturīgs. „Un tā atkal pienāca viens izlaiduma akts, tikai soreiz tas bija mūsējais," it skumji teica Velta Kupere, kaut aizvien, ka šī ir ilgi gaidīta diena. „Esam guvuši zināšanas un mīlestību uz tēvutēvu tikumiem, ar šīm vērtībām nu dosimies pasaulē," viņa teica, pateikdamās skolotājiem.

Ģimnaziju šogad beidza divas paralēlklases, kopā 26 abiturienti: 4a. klasi (audzinātājs A. Svenne) — Andris Ciemgalis, Inese Černavska, Daina Dreifelde, Andrejs Ezers, Normunds Goba, Andris Grants, Arturs Jansons, Maija Kupere, Velta Kupere, Skaidrīte Leja, Dāvis Maksiņš, Raimonds Rūtītis un Valda Siksna, bet 4b. klas: (audzinātājs A. Briedis) — Irēne Aizupiete, Tālivaldis Auziņš, Rita Baruša, Ingrīda Boša, Rita Gribusta, Zane Kaņepe, Ligita Kalniņa, Jūlija Kurmīte, Dace Māliņa, Dainis Mārsons, Rudīte Purva, Māris Siliņš un Ivars Stārasts.

Pērnā pavasara absolventei Silvijai Plisei uz klavierēm intonējot dziesmu „Cēli kā dzimtenes dievnami", iziaiduma akta ievadījumā skolas karogu zālē ienesa abiturientu pirmā maiņa — M. Siliņš, R. Gribusta un L. Kalniņa, sekojot pārējiem abiturientiem ar audzinātājiem un citu klašu audzēkņu un skolotāju saimei. Svētbrīdi māc. A. Briedis runāja par dzīves drošākajiem pamatiem. Kādreiz domāja, ka šis drošākais pamats ir fiziskās spējas, tad sekoja prāts, bet mūsdienu tehnizētajā laikmetā ieskata, ka dzīves drošākais pamats ir tas, kas cilvēkam pieder. Bet svētie raksti māca, ka izšķirošais ir nevis tas, kas cilvēkam pieder, bet gan pats cilvēks ar savu garīgo saturu. Tādēļ dzīvi patiešām piepildīt var tikai ticība, jo bez tās cilvēks ir kā nokaltis koks, zem kura neapsēžas ceļinieks un kurā nenolaižas putni. Šai izšķirīgajai garīgajai cilvēka veidošanai roku gribējusi pielikt arī latviešu skola, par cik tas izdevies, to parādīs tikai nākotne. „Jūsu dzīve nepieder tikai jums pašiem vien, bet visiem, ar kuriem esat likteņīgi saistīti, jūsu vecākiem un tautai," aizrādīja mācītājs skolu beigušajiem, tos jaunajā dzīves ceļā izvadot.

TLTA vārdā abiturientus uzrunāja K. Priedītis, pakavējoties gan pie divvalodu kultūras, gan daudzām citām ikdienas parādībām; uzsverot, ka latviešu skola nekā nesaņem no kanadiešiem, bet iztiek pašas līdzekļiem; apzīmējot skolēnus par labprātīgu grupu un liekot abiturientiem pie sirds arvien atgriezties pie tautiskām lietām. Gadījumam nepiemēroti gaŗās un pagrūti saprotamās runas nobeigumā K. Priedītis aicināja skolas un viesu saimi apliecināt ticību un uzticību, kopīgi nodziedot Latvijas himnu.

Skolas direktrise V. Slaviešа īsā atskatā norādīja, ka nu aizvadīts jau 16. mācību gads un piedzīvots 13. izlaidums, kuŗā skolu atstāj lielākais abiturientu skaits, kāds līdz šim bijis, ar ko kopīgais skolnieku absolventu skaits sasniedzis tieši 200, pietiekams pulks, lai veiktu lielus un dižus darbus latviešu tautas druvā. Norādījusi, ka abiturienti ģimnazijā rūdījušies darbā un izturībā, kopuši valodu, iepazinušies ar grāmatām un tautas baltajām un nebaltajām dienām kopīgi priecājušies un skumuši, stiprinājuši sirdis skaidrībā, pateicībā un pieklājībā, mācījušies atšķirt labo no launa un guvuši vērtības, kuŗas mūžam nezūd, viņa vēlēja jaunā dzīves posma uzsācējiem: „Palieciet savas laimes kalēji, gribot, ticot un strādājot nākotnei!"

D. Mārsonam atgādinot, ko nozīmē Latvijas sarkanbaltsarkanās krāsās, abiturientu karognesis M. Siliņš ar savām asistentēm nodeva skolas karogu nākošās klases pārstāvjiem Arnim Rozītim, Ingridai Putniņai un Maijai Barušai, abiem karodzniekiem teicot atgādinājuma un solījuma formulas, sākumā tikai klavierskaņās klusi sanot, bet vēlāk visiem kopīgi dziedot „Tēvu zemes mīlestību mēs ar darbiem radīsim".

Sekoja abiturientu kopreferāts, kuŗam par tematu bija izvēlēta Latgale.. Tā dalībnieki runas korī teica Latgalei veltītas vārsmas, bet iespraustos īsreferātos A. Ezers pakavējās pie Latgales vēstures, I. Černavska pie latgaļu valodas, bet M. Siliņš pie Aglonas baznīcas. Šis abiturientu kopsniegums katrā izlaiduma aktā bija pieskaitāms pie sarīkojuma „naglām", bet šoreiz, diemžēl, jāsaka kritiski vārdi. Bija pārsteigums, ka A. Ezers, rūdījies runāšanā pat uz teātŗa skatuves, savu tekstu nolasīja stostīdamies un bieži pārteikdamies. Vai uztraukums patiešām bija tik liels? I. Černavskas izrunā savukārt bija pārāk jūtams angliskais akcents. Vienīgi M. Siliņš lika iegavilēties latviskuma sargiem, savu īsreferātu norunājot no galvas skanīgā un tīrā latviešu valodā.

Pēc kopreferāta skolas direktrise V. Slaviešа, mainoties abiem klases audzinātājiem, kopā ar TLTA pārstāvi K. Priedīti abitūrientiem izsniedza gatavības apliecības un veltē pa grāmatai. Bija birums arī citu velšu. Pasniegšanā piedalotiea arī LNAK izglītības nozares vadītājam J. Mežakam, grāmatas saņēma visu klašu sekmīgākie divi audzēkņi. 4a klasē pirmajās vietās bija izvirzījušās māsas Kuperes — Velta ar 100%, bet Maija ar 99,4%. Tā kā Veltai Kuperei gatavības apliecībā atrodami tikai „apaļi" piecnieki, pat bez sīkākās astītes, viņai J. Mežaks pasniedza arī šādiem gadījumiem domāto LNAK speciālbalvu — arī grāmatu. 4b. klasē sekmīgākās bija Ligita Kalniņa ar 97,3% un Rita Baruša ar 96%, 3. klasē — Arnis Rozītis ar 94% un Maija Baruša ar 93%, 2a. klasē — Māra Konce ar 98,7% un Rasma Caune ar 96%, 2b klasē — Zane Ezera ar 100% un Guntis Bērziņš ar 98,7%, 1a. klasē — Mārtiņš Zilvers un Andris Liepiņš (procentus neminēja), bet 1b klasē — Sarma Zunāne ar 98,5% un Guna Lauge ar 96,7%.

Rakstnieces Birutas Senkēviča tradicionālo naudas balvu par latviskāko stāju, kuŗā vērtē latviešu valodas zināšanas un lietošanu ikdienā, saņēma 4a klases abitūriente Velta Kupere, bet par to pašu 4b. klases abitūriente Ligita Kalniņa izpelnījās Latviešu saimniecisko darbinieku apvienības Kanadā dāvināto Toronto latviešu kreditsabiedrības krājgrāmatiņu ar 10 dol. iemaksu.

LNAK un rūpnieka R. Hirša dāvinātas grāmatas kā veltes saņēma arī tie abitūrienti, kuŗi bijuši aktīvi pašdarbībā, ārpus skolas mācību laikā darbojoties drāmatiskajā pulciņā, sniedzot referātus, gatavojot skolas žurnālu, darbojoties organizācijās. Tādu izrādījās labs skaits: Andris Ciemgals, Inese Černavska, Andrejs Ezers, Andris Grants, Arturs Jansons, Maija Kupere, Skaidrīte Leja, Dāvis Maksiņš, Raimonds Rūtītis, Rita Baruša, Rita Gribusta, Jūlija Kurmīte, Dainis Mārsons un Māris Siliņš.

Apbalvojumu biruma nobeigumā skolas direktrise V. Slaviešа pateicās abitūrientiem par gribu apgūt latviskās zināšanas, viņu vecākiem par šīs iespējas došanu, bet organizācijām, draudzēm un to atsevišķiem labvēļiem par skolas darba atbalstīšanu.

Abu klašu audzinātāju vārdā no skolu beigušajiem atvadījās A. Svenne, cita vidū atzīstot: „Mēs jūs esam iepēmuši savās sirdīs, tādēļ tagad grūti šķirties. Vēlu jums dzīvē palikt savstarpējiem draugiem. Jūs izklīdisit, bet, kad kādreiz tiksities, jums būs kaut kas kopīgs un nesaraujams. Lai jums labas sekmes dzīvē par godu latviešu tautai un Latvijas valstij!"

Apsveicēju virknei bija dots tikai 2 minūšu laiks. Pirmais abitūrientus sveica LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks: „Lai latvietība svešumā pastāvētu, skolu darbs ir pats sva-

(Nobeigums 5. lpp.)

Svinīgais karoga nodošanas brīdis Toronto latviešu ģimnazijas izlaiduma aktā: no kreisās karoga nodevēji abitūrienti Rita Gribusta, Ligita Kalniņa un Māris Siliņš, vidū teicējs Dainis Mārsons, karoga pieņēmēji Arnis Rozītis, Ingrida Putniņa un Maija Baruša.
Foto: J. Ligers

Visi valdes ieteikumi pieņemti

(Pārnesums no 1. lpp.)

stāmas, bet projektā jau paredzēts lielākais, ko iespējams dot, jo vairāk naudas nav, E. Ziplāns ierosināja samazināt dividendes par pusprocentu, šādā veidā ietaupīto summu nododot LNAK rīcībā tālākai sadalei. Nobalsojumā šo ierosinājumu ar 52—47 balsīm noraidīja, ko J. Niedra komentēja ar vārdiem: „Jūs nobalsojāt paši pret saviem ieteikumiem . . ." Tā ir bija. Negribot jāatzīst: „Tā iet, kad nezina, ap ko lieta īsti grozas!"

Nākošajā nobalsojumā ar 85 balsīm pieņēma valdes ieteikto pelņas sadalījumu, kas paredzēja: 7% dividendēs — 19.000 dol., garantiju fondam — 5860 dol., kreditsabiedrības iekšējam izglītības fondam — 500 dol., LNAK — 2000 dol., TLB sestdienas skolai — 2200 dol., TLTA ģimnazijai 500 dol., TLTA neklātienes skolai 100 dol., skautiem un gaidām — 400 dol., DV teātrim Kanadā — 300 dol., kreditsabiedrību apvienībai resp. kalendāra izdošanai — 400 dol., TLTA — 300 dol., Sidrabenes un Saulaines bērnu vasaras nometnēm — ik pa 100 dol.; kopā 31,760 dol. Nesadalītā pelņa palika 1213 dol. apmērā.

Ja citos gados lielāku dzīvību rādīja arī pārvēlamo amatpersonu vēlēšanas, tad šoreiz arī tās būtu pagājušas tikpat kā nemanītas, ja to techniskais izkārtojums nepraasītu krietnu laiku. Valdē pilnvaru laiks beidzās sekretāram I. Jentem, kuŗu nominācijas komiteja ieteica par jaunu amatam. Sapulce par pretkandidātu izraudzīja P. Rasiņu. Nobalsojumā I. Jente ieguva 72, bet P. Rasiņš 54 balsis. Pārējo pārvēlamo amatpersonu izraudzīšanā balsošana nebija vajadzīga. Revizijas komisijā pilnvaru laiks bija beidzies pr-sēdim K. Priedītim. Arī viņu nominācijas komisija ieteica par jaunu amatam, bet sapulces minētais B. Logins kandidatūru nepieņēma. Tā K. Priedīti amatā apstiprināja par jaunu bez balsošanas, tāpat nominācijas komisijas ieteikto V. Krūmiņu aizdevumu komisijā līdzšinējā G. Briedīša vietā, kuŗš vairs nevēlējās kandidēt. Viņam sapulce izteica pateicību par veikto darbu.

Attieksmē uz turpmāko darbību nekādu debašu un ierosinājumu nebija. Arī valdes ieteiktos 3 grozījumus statūtos pieņēma bez jebkādām iepriekšējām diskusijām. Ar 99 balsīm sapulce akceptēja hipotēkāro aizdevumu paaugstināšanu līdz 25.000 dol. apmēram līdzšinējo 15.000 dol. vietā. Ar 112 balsīm piešķīra valdei tiesības noguldīt līdzekļus, ja to atrastu par vēlamu, arī kreditsabiedrību līgas kontos. Kad balsošanas rezultāti bija paziņoti, sapulces telpa strauji tukšojās, tā kā pēdējo grozījumu statūtos pieņēma vairs tikai ar 57 balsīm (pret 5), piešķirot valdei tiesības katra atsevišķa biedra 1 dol. nodevu kreditsabiedrību līgai vairs neatskaitīt no noguldījuma konta, bet segt no kreditsabiedrības līdzekļiem. Pret šo grozījumu iebilda A. Rāviņš, norādot, ka šāda rīcība samazinās pelņu, kuŗas kopsumma jau tagad bijusi par mazu, lai apmierinātu visas vajadzības, kā skaidri rādījušas šīs sapulces debates. Uz to A. Svenne paskaidroja, ka šis statūtu grozījums tikai paredz valdei tiesības minēto 1 dol. nodevu segt no kreditsabiedrības līdzekļiem, bet nenoteic, ka tas noteikti jādara. Tas nozīmē, ja sadalāmā pelņa jūtami mazināsies, šo 1 dol. nodevu arī turpmāk var novilkt no biedru kontiem. I. Zamlovskis vēl piebilda: „Strādāsim kopīgi, noguldīsim vairāk, tad pietiks kā pelņas sadalei, tā arī šī dolara samaksai. Ja šo nodevu sedz kreditsabiedrība, biedri vismaz jūt, ka pašu naudas iestāde viņu labā dara vairāk nekā līdzīgi kanadiešu pasākumi."

Tā kā valde paziņoja, ka nav apmierināta ar līdzšinējās Zenona Gutkovska zvērināto revidentu firmas darbību, sapulce ar 49 balsīm piekrita firmas maiņai, akceptējot valdes proponēto Ohirna (Ronald S. O'Hearn) zvērināto advokātu firmu.

Kaut sapulce beidzās daudz ātrāk nekā iepriekšējos gados, tās vadību varēja vēlēties raitāku, taču to kavēja sapulces dalībnieki ar paskaļām savstarpējām sarunām: bez mikrofona nedisciplinētu balsu murdoņu pārkliegt ir tikpat kā neiespējami.

Vēr.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto 4, Ont.
Telef. 924-2775
maksā
5½% par noguldījumiem
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, pieņem maksājumus par telefonu, elektrības, gāzes un ūdens lēsēm, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.
REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.
Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā,
sestdienās no pl. 9 — 1 dienā.

HAMILTONAS LATVIEŠU SKOLAS ĢIMNAZIJAS KURSA ABSOLVENTI

Priekšā no kreisās — skolotāji M. Zemite, A. Januška, E. Lūkis, pārzine E. Gulbe, rakstniece B. Senkēviča, māc. E. Pavasars un E. Fogele; aizmugurē skolotājasE. Miniate, N. Pulciņa, absolventi Kārlis Bražus, Ivars Kops, Aleksandra Steinberga, Ingrida Zvaigzne, Uģis Ziemelis un skolotājs M. Reinbergs.
Foto: Ž. Ziemelis

Atbalsts Kultūras fondam un BLB raidījumiem

KANADAS DV ZEMES VALDES SĒDE KICENERĀ

Pirmajā šāgada sēdē ārpus Toronto Kanadas DV zemes valde 31. maijā pulcējās Kičenerā A. Taubes ģimenes mājā, kur viesus apsveica vietējās DV nodaļas pr-dītis J. Dundurs, izsakot prieku par DV darbiniekiu pulcēšanos viņa vadītās nodaļas mājvietā. Sēdes ievadījumā ar klusuma brīdi godināja mūžībā aizsaukto DV Britu Kolumbijas nodaļas vanadzi Ernu Ozoliņu un tikai dažas dienas iepriekš mirušo DV Hamiltonas nodaļas biedru un līdzdibinātāju Arnoldu Reimani.

Darba gaitu uzsākot, valdes pr-dītis E. Krūka informēja par Anglijas galvaspilsētā Londonā notikušās organizācijas centrālās valdes sēdes lēmumiem un ieteikumiem turpmākajā darbā, par ko mūsu laikrakstā jau sniegta plaša informācija. DV organizācijas priekšnieka vēlēšanas, kuŗās kandidē V. Hazners no ASV un J. Frīsvalds no Anglijas, notiks laikā no 1. oktobŗa līdz 1. novembrim. Vēlēšanu komisijas pienākumus Kanadā veiks zemes revīzijas komisija (V. Veidemanis, N. Brasliņš un A. Kopštāls). Tai pašā laikā ievēlama arī globālā vanadžu priekšniece, uz kuŗas amatu kandidē vienīgi M. Ķeņģe Anglijā.

Sakarā ar DV centrālās valdes lēmumu sēde atvēlēja 170 dol. nacionālpolitiskās darbinieces Elgas Rodzes-Ķīseles ceļa izdevumiem no Austrālijas uz Pasaules un Āzijas pretkomūnistisko līgu konferenci Bangkokā šāgada beigās. Līdzīgu uzdevumu viņa pērnā gada decembrī jau sekmīgi veica Saigonā. Centrālā valde arī aicinājusi atsevišķās nodaļas visās darbības zemēs pielikt iespējamās pūles piemērotai 14. jūnija sēru dienas atzīmēšanai.

Atsaucoties uz Ziemeļamerikas latviešu kultūras fonda aicinājumu, valde tam atvēlēja 150 dol. Jaunās paaudzes sabiedriskajai darbiniecei Indrai Ancānei (Toronto) piešķīra 100 dol. pabalstu latviešu valodas un literātūras kursa apmeklēšanai Rietummičigenas universitātē Kalamazū, bet jaunatnes darbiniekam Andrim Aukmanim (Londonā) līdzīgu summu brauciena uz šīs vasaras Divreizdivi nometni Oregonā. Ar šiem piešķirumiem valde atzinīgi novērtēja darbu, kuŗu abi minētie jaunieši līdz šim veikuši latvisko centienu sekmēšanā. TLTA ģimnazijas izlaiduma akta apbalvojumiem valde atvēlēja 25 dol., kā arī piešķīra katram absolventam, kopskaitā 27, Kanadas DV valdes izdoto informācijas brošūru „Daugavas Vanagi — Latviešu tautas sirdsapziņa". (Ģimnazijas izlaiduma akts ganotika jau tai pašā dienā, tā ka absolventi šo brošūru tajā vairs nesaņēma. — Red.) DV Toronto nodaļas sporta kluba futbola sekcijai sakarā ar 15 gadu darbību valde piešķīra 50 dol.

Iepazinusies ar Brīvās Latviešu Balss radioraidījumu darbības pārskatu un organizācijas centrālās valdes raidījumu novērtējumu, Kanadas valde to financēšanai piešķīra 200 dol. Atzīstot, ka nozīmīgi ir arī Vatikāna latviešu valodas raidījumi uz okupēto Latviju, valde arī tiem piešķīra 50 dol. atbalstu no 14. jūnija ziedojumu vākšanas akcijā ieņemtajiem līdzekļiem.

Pēc aprūpes nozares vadītāja A. Kvēpa un kasiera R. Britāla ziņojumiem valde atkārtoti izteica aicinājumu nodaļām pasteigties ar pārskatu iesūtīšanu par Ziemsvētku ziedojumu vākšanas akciju, tāpat atgādināja ievērot delegātu sapulces lēmumu par aprūpes līdzekļu sadales centralizēšanu. Topošajai grāmatai par DV organizācijas 25 gadiem, kuŗai manuskripta raksta P. Strante Vācijā, valde par Kanadas materiālu kopotāju izraudzīja J. Gailīti. Līdz šim šo darbu bija veicis K. Bencons, bet viņš vairs zemes valdē nedarbojas.

Valde izteica aicinājumu Toronto apkārtnes DV nodaļām ar saviem karogiem piedalīties jaunatnes un sporta svētku dievkalpojumā 8. jūnijā Sidrabenē. Atbilstot centrālās valdes norādījumam, Kanadas valde aicināja nodaļas lielāku vērību veltīt latviešu karavīru piemiņas dienu atzīmēšanai un izteica nožēlu, ka šogad pie Kritušo karavīru pieminekļa Saulainē nav noticis Kurzemes cīnītājiem veltītais svētbrīdis un atceres sarīkojums. Sakarā ar to, ka centrālā valde organizācijas tradiciju ietvaros ieteikusi organizēt goda sardzes ar karogiem pēdējā gaitā izvadāmajiem biedriem A. Taube ziņoja, ka atsevišķajās nodaļās līdz šim bijusi maza atsaucība vienveidīgajām DV biedru kapu zīmēm. Vienīgi DV Toronto nodaļa jau apsvērusi visu mirušo biedru kapu vietas apgādāt ar tām. Kapa zīmes maksā 4 dol. un pieprasāmas A. Taubem (1 Rothsay Ave., Kitchener, Ont.). Biedrzinis A. Taube arī ziņoja, ka Kanadā DV organizācijas biedru skaits kopš šāgada 1. janvāŗa pieaudzis par 28. Pašreiz Kanadas saimē ir 857 vanagi, 375 vanadzes, 19 biedri-veicinātāji un 3 vanadzēni, bet lielākā nodaļa ir Toronto ar 316 biedriem.

Sakarā ar nesen aizvadīto 54. dzimšanas dienu vice-prsēdis J. Gailītis valdes pr-sēdim E. Krūkam pasniedza sēdes dalībnieku kopīgu velti — latvisku albumu ar ierakstu „Mūžam nerimst Daugavas krāces, mūžam nerimst varoņu gars".

Sēdē piedalījās valdes priekšsēdis E. Krūka, vicepriekšsēdis un kultūras nozares vadītājs J. Gailītis, sekretāri E. Jaunzars un T. Zandersons, kasieris R. Britāls, aprūpes daļas vadītājs A. Kvēps, jaunatnes daļas vadītājs E. Ozols, biedrzinis A. Taube, saimniecības daļas vadītājs Dz. Melnbārdis, Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne ar sekretāri T. Gailīti, jaunatnes daļas referente T. Krūka, goda tiesas pr-sēdis K. Bencons un DV Toronto nodaļas pārstāvis O. Kjavenieks.

O. K.

Latvijas konsulāts Montrealas televīzijā

CBC televīzijas raidījumā „Hour Glass", kuŗā Montrealā vienas stundas programma sniedz ziņas, dažādu notikumu apskatus, intervijas un komentārus, nesen uzsāktas intervijas ar citu valstu diplomātiskajiem un konsulārajiem pārstāvjiem, kuŗi darbojās Montrealā. Kopskaitā Montrealā darbojas 55 šādas pārstāvības, komūnistu bloka valstis ieskaitot. Tas ir lielākais ārzemju pārstāvību skaits nekā jebkuŗā Kanadas pilsētā.

Jaunajā raidījumā kā pirmos viņu darba vietās intervēja Dānijas, Francijas, Kostarikas un Latvijas pārstāvjus, šīs intervijas televīzijas skatītājiem pārraidīja 19. maija vakarā.

Latvijai veltītā daļa sākās ar konsula V. Tomsoņa piebraukšanu un ieiešanu savā dzīvoklī, kur iekārtots arī konsula darba kabinets. Tiešā intervija iesākās ar vispārēju paskaidrojumu, ka Montrealā darbojas Latvijas pārstāvis, kaut Latvija ir Pad. savienības okupēta valsts. Turpinājumā konsuls V. Tomsons atbildēja uz vairākiem jautājumiem par konsulāta tiešo darbu, kā arī par Latvijas diplomātiskajiem un konsulārajiem pārstāvjiem citās demokratiskajās valstīs. Savās atbildēs V. Tomsons uzsvēra, ka savā darbā teicamu morālu atbalstu saņem no latviešu organizācijām un visas Kanadas latviešu sabiedrības. Intervijas laikā skatītājus iepazīstināja ar Latvijas karti, valsts ģerboni, nacionālo karogu un latviešu laikrakstiem, parādot arī plakātu „Tiksimies Latviešu dienās pasaules izstādē Montrealā!", šai sakarā pieminot latviešu piedalīšanos 1967. gadā notikušajā izstādē.

Patikami atzīmēt, ka jaunās programmas ietvaros raidītājs kā vienu no pirmajiem intervētajiem izvēlējies Latvijas konsulu, tā plašai skatītāju saimei parādot Latvijas politiskās tiesības uz brīvību un patstāvību. Konsuls V. Tomsons saņēmis aicinājumu arī no Montrealas radioraidītāja CKGM piedalīties tā programmā „Talk Show", kuŗā iecerēti speciāli raidījumi divas reizes mēnesī par visas pasaules valstīm ar sevišķu nozīmi vai īpašiem notikumiem.

R. N.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
raksta darbu birojs
65 Fermer Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Latvijas jubilejas gada izmaksa

IZDEVUMU REVIZIJA AMERIKAS LATVIEŠU APVIENIBAS KONGRESĀ FILADELFIJĀ

Revīzijas komisija Amerikas latviešu apvienības kongresam Filadelfijā bija sagatavojusi tik pamatīgu pārskatu, kāds līdz šim citos kongresos nebija redzēts. Atsevišķi bija sakopoti dati par Latvijas dibināšanas 50 gadu atzīmēšanas vajadzībām savākto līdzekļu izlietošanu, budžetā paredzētajām summām, atlikumu un iztrūkumu. Parastajos ALAs pārskatos minētas tikai vispārējās summas, bet revīzijas komisija savu bija rūpīgi izstrādājusi pa atsevišķajiem posteņiem.

Pēc šī pārskata, Latvijas 50 gadu dibināšanas atceres fondā uz 26. aprīli bija ienākuši 102.139, 89 dol., bet loterija devusi 2736,96 dol.; kopā 104.876,85 dol.

Brošūras izdošana par Latviju angļu, franču un spāņu valodā prasījusi 19.888,74 dol., bet budžetā tai bija paredzēti 20.000 dol. Attiek smē uz šo brošūru revīzijas komisijas atzinums bija, ka tā nav izplatīta tā, kā iecerēts, bet delegāts N. Trepša kritizēja, ka tā izmaksājusi pārāk dārgi. Par teksta tulkošanu angļu valodā samaksāti 328 dol., spāņu un franču valodā ik 627 dol., bez tam par abu tulkojumu korektūru izdoti vēl ik pa 57 dol. Tā tulkošanas darbs vien prasījis 1696 dol. Manuskripta pārrakstīšana savukārt izmaksājusi 69,80 dol., rediģēšana 125 dol., negātīvi 126 dol., B. Albāta izdevumi 79,94 dol., bet H. Gricēvičam samaksāti 176 dol. Visdārgākā bijusi iespiešana (Port City Press) — 17.416 dol., bez tam vēl par līgumu 200 dol., tātad kopā 17.616 dol. Brošūras pārdošanas ienākumus un izsūtīšanas izdevumus reģistrē citā kontā.

Delegāciju sūtīšanai uz ārzemēm budžetā paredzēti 20.000 dol. Gandrīz visi līdzšinējie izdevumi bijuši S. Rudzītim, kas skaidrojis eventuālās delegācijas pieņemšanas iespējas. Šo darbu raksturo ieraksti: avanss 100 dol., ceļa izdevumi 441,49 dol., dažādi izdevumi 651,04 dol., uzturēšanās Vašingtonā 1953 dol., un biroja izdevumi 212,50 dol. Bez tam B. Albātam bijuši izdevumi 53,62 dol. apmērā, tālruņa rēķini 90,53 dol. un iegūstamā informācija par Āzijas valstīm 7,46 dol. Tā delegāciju sūtīšanas iespēju pētīšanai kopā izdoti 3609,64 dol. Atlikums šai kontā ir 16.390,36 dol.

Latvijas 50 gadu medaļas „Pro Merito" un goda diplomu izgatavošanai budžetā bija paredzēti 2000 dol. Par diplomu zīmēšanu un sagatavošanu izdoti 40,40 dol., par iespiešanu 330,25 dol., bet Central Typesetting uzņēmumam samaksāti 87,10 dol., kopā 457,75 dol. Medaļa parauga pagatavošana izmaksājusi 1590 dol., bet pašu medaļu izgatavošana firmā Medallic Art — 1262,90 dol. Kopā pavisam izdoti 3310,66 dol., radot budžetā 1310,66 dol. iztrūkumu. Ienākumi par medaļām un izsūtīšanas izdevumi minēti atsevišķā kontā.

Baltiešu zinātnieku kongresam budžetā bija paredzēti 2000 dol. Kongresa rīkotājam J. Gaigulim izmaksāti 627,60 dol., bet par telpām Merilendas universitātē izdoti 1372,40 dol. Ar to visi budžeta līdzekļi izlietoti.

ALAs reprezentācijas kongress Vašingtonā pagājušajā rudenī izmaksājis 2000 dol. vairāk nekā budžetā paredzēts. Shoreham viesnīcai samaksāti 1130,91 dol., par celojošās izstādes eksponātu uzglabāšanu firmai Ivory Storage 702,07 dol., B. Albāta izdevumi bijuši 90,40 dol., G. Dzelzgalvis par virsstundām saņēmis 51,62 dol., bet fotouzņēmumi maksājuši 25 dol.

No jubilejas grāmatu konta 6000 dol. uz izstādes kontu pārrakstīti 2000 dol., bet uz izglītības un skolu kontu 1008,14 dol., kopā 3008,14 dol. Kontā atlikuši 2991,86 dol.

Izglītībai un latviešu skolām jubilejas budžetā bija paredzēti 5000 dol. Par grāmatas „Tēvzeme Latvija" iespiešanu V. Štālam izdoti 1000 dol., t.s. nopelnu stipendiju pārbaudījumu tekstu sagatavošanai 449 dol., pašām stipendijām 4500 dol., dažādiem izdevumiem 54 dol., bet pastam 5 dol., kopā 6008 dol. Iztrūkums pārskaitīts no grāmatu izdošanai paredzētā konta.

Sportam jubilejas gadā bija paredzēti 5000 dol., izdoti 1036,23 dol., atliekot 3963,77 dol. No daudzkrāsainās kultūras informācijas brošūrai paredzētajiem 3000 dol. izdots nav nekas.

Jubilejas gada programmas istenošanas techniskajiem izdevumiem bija paredzēti 13.000 dol. Izdevumu atzīmes šādas: telefons 1438,09 dol., pasts 764,80 dol., biroja piederumu īre (Xerox) 292,15 dol., biroja darbinieku algas 2329,18., V. Štālam (brošūrai) 1184 dol., Alpha Printing 895,54 dol., plakāti un diapozitīvi 141,60 dol., sludinājumi laikrakstā „Laiks" (tikai! — ref.) 138,80 dol., S. Rudzīša izdevumi 202,56 dol., B. Albāta izdevumi 655,81 dol., ceļa izdevumi A. Pukītem 100,70 dol., U. Gravam 33,26 dol., A. Rituma izdevumi 115, 87 dol., I. Bērziņa izdevumi 186,67 dol., V. Vīksniņam (adrešu pārbaude) 50 dol., ceļa izdevumi V. Korstam 111,30 dol., LAA pr-sēža J. Riteņa ceļa izdevumi uz BPLA sēdi 939,71 dol., LAK EC pārstāvja P. Reinharda ceļa izdevumi uz BPLA valdes sēdi 300 dol., kongresa ielūgumi 60 dol., dažādi izdevumi 10,42 dol., jaunatnes kongresam Rietumberlinē 3000 dol., 1968. gada decembra administratīvie izdevumi 822,97 dol. Kopā izdoti 13.773,43 dol., iztrūkums 773,43 dol.

Latvijas 50 gadu ceļojošajai izstādei bija paredzēti 12.000 dol. Tās iekārtošanai izlietoti 13.420 dol., no tiem par kokmateriāliem un sienu plāksnēm 2373 dol., bet dažādiem sīkiem materiāliem 309 dol. Fotouzņēmumu palielināšana, montāža un kopēšana izmaksājusi 3679 dol., grafiku un uzrakstu sagatavošana 671 lol., tulkojumi un rakstu korektūras 306 dol., rakstu sagatavošana un pavairošana 255 dol., kopā 4811 dol. Kokmateriālu sagatavošana, eksponātu vitrīnu sagatavošana, stiprošana un līmēšana maksājusi 2437 dol. Ceļa izdevumi un izstādes pārvietošana prasījusi 708 dol., telefona izdevumi sakarā ar izstādes iekārtošanu 1258 dol., pasta un muitas izdevumi 463 dol., transporta izdevumi izstādes iekārtošanai 146 dol. Izstādes izbūves un sēžu telpas īre bijusi 625 dol., eksponāti maksājuši 115 dol., sabojāti eksponāti 175 dol. Izstādes katalogu sagatavošana izmaksājusi 3691 dol., bet par izstādes transportu starp latviešu centriem piemaksāti 2433 dol. Visa izstāde tā izmaksājusi 19.544 dol., ar ko budžets pārsniegts par 7544 dol. Revīzijas komisijas pr-sēdis A. Lejiņš kongresā arī ziņoja, ka privātpersonas par personīgajiem līdzekļiem sagatavojušas izstādes kataloga otru iespiedumu, jo pirmo sliktās angļu valodas dēļ izņēma no apgrozības. Revīzijas komisija šādu nokārtojumu atzina par nepareizu, aicinot par izstādi izdotos personīgos līdzekļus atmaksāt.

Budžets skaņu platēm un lentēm bija paredzēts 10.000 dol. apmērā. Par skaņu materiālu katalogu izdoti 255 dol., īsu lenšu ieskaņošanai 940 dol., radiopusstundas ieskaņošanai un lenšu kopijām 1157 dol., atlīdzība orķestrim ieskaņošanas vajadzībām 4505 dol., kopā 6602 dol., bet pasta un telefona izdevumi bijuši 59 dol. Kontā atlikums ir 3084 dol., no kuriem 300 dol. rezervēti Klīvlendas dziesmu svētku filmas financēšanai.

Tā no Latvijas dibināšanas 50 gadu atzīmēšanas projektiem ienākušās ziedojumu kopsummas izdoti 79.503,64 dol., bet pašreizējais atlikums ir 26.621, 98 dol.

Piezīmējams, ka par Latvijas 50 gadu medaļas „Pro Merito" ieņemti 1364,76 dol., bet izdoti 959,53 dol., dodot 405,25 dol. atlikumu. Par brošūru „Latvia" ieņemti 3640,84 dol., izdoti 2419,05 dol., dodot 1221,79 dol. atlikumu. Par skaņu lentēm ieņemti 96 dol.

—be

KR. BARONA LATVIEŠU SKOLAS ČIKAGĀ ABSOLVENTI:

Augšējā uzņēmumā: tautskolas absolventi; priekšā pa kreisi skolas pārzinis H. Kreicers, pa labi klases audzinātāja O. Rituma, bet aizmugurē pa kreisi Čikagas latviešu biedrības pārstāvis K. Legzdiņš. Absolventu vārdi redakcijai nav paziņoti. — Apakšējā uzņēmumā: ģimnazijas absolventi; priekšā pa kreisi klases audzinātāja A. Legzdiņa, 2. rindā pa kreisi skolas pārzinis H. Kreicers, bet pa labi ČLB pārstāvis K. Legzdiņš. Foto: A. Birkens

RAŽENS SKOLU IZLAIDUMS ČIKAGĀ

Kr. Barona latviešu skolai Čikagā šogad bija ražens izlaidums: tautskolu centra skolā beidza 12 audzēkņi — Aida Baižmane, Sigurds Bokalders, Nora Dundura, Sandra Gailīte, Kristīne Jaremko, Ieva Možnija, Jānis Rijnieks, Ilze Sprudža, Jānis Štrāls, Andris Tolks, Daina Vitrunga un Arnis Vītols; Meivudas novadā 2 — Gunārs Līcītis un Silvija Moesa, bet ģimnaziju 7 — Laura Birkena, Andris Dukāts, Mikelis Grants, Juris Līdaka, Ints Renigers, Uģis Sprudžs un Vija Tolka.

Sekojot ilggadējai tradicijai, absolventu klases Latviešu nama zālē ienesa ASV un Latvijas karogus, gājienu pavadot „Tev mūžam dzīvot, Latvija" skaņām. Svētrunu teica māc. G. Straumanis, vēlēdams jauniešiem kopt skolā sēto druvu, lai briedumu gados tā nestu latviskā gara augļus. Skolas pārzinis H. Kreicers savukārt uzsvēra absolventiem neaizmirst, ka uz viņiem raugās Latvijas nākotne. Tautskolas beidzējus uzrunāja klases audzinātāja O. Rituma, bet ģimnazijas — A. Legzdiņa. Sveicot Čikagas latviešu biedrības vārdā, K. Legzdiņš absolventiem pieņēma skolas nozīmes.

Ģimnazijas absolvents Uģis Sprudžs pienagloja skolas karoga kātam šī mācību gada izlaiduma plāksnīti, kuru katru gadu dāvina rotkalis A. Telle, pēc tam nodeva karogu 3. klases audzēknim G. Bočkam.

Kopā ar gatavības apliecībām absolventiem izsniedza arī grāmatu veltes. Grāmatas saņēma arī atsevišķo klašu sekmīgākie skolēni. Īpašu Čikagas latviešu biedrības naudas balvu izpelnījās 6. tautskolas klases audzēkņi, kuŗi skolotājas J. Sprudžas vadībā bija izstrādājuši sacensību par J. Širmaņa grāmatu „Tincis". DV apvienības Čikagā pr-ks U. Vītols sveica absolventus, nododams grāmatas, bet rakstveidā skolas saimi un šīgada izlaidumu sumināja A. Vanags. Ģimnazijas absolventi saņēma arī H. Kreicera grāmatu „Logi", kuŗu visu ASV latviešu ģimnaziju absolventiem dāvinājis kāds labvēlis, kas vēlas palikt neminēts, bet no Čikagas latviešu katoļu draudzes grāmatas saņēma tie ģimnazisti, kuŗi piedalījās Draudzīgā aicinājuma programmā. Skolas prezidija pr-sēdis A. Birkens vēlreiz pateicās organizācijām, kuŗas ziedojušas līdzekļus grāmatu iegādei.

Atvadu priekšnesumos tautskolas absolventi deklamēja dzejoļus par Latviju, bet ģimnazisti uzveda saīsinātus skatus no Raiņa lugas „Pūt, vējiņi", kuŗus bija iestudējusi aktrise M. Antena. Šim uzvedumam stilizētu egli ar vēja lauztu galotni bija pagatavojis I. Renigers. Patīkami pārsteidza Lauras Birkenas dubultlomas sniegums: viņa veiksmīgi veidoja vecīgās kalpones Ortas un jaunās meitenes Zanes tēlus.

Izlaiduma akta noslēgumā H. Kreicers pasniedza ALAs kultūras biroja goda rakstus līggadējām skolotājām E. Avotiņai, M. Cakarei, I. Kļaviņai, J. Sprudžai, I. Šīmanei un A. Švānbergai.

I. S.

Detroitieši godina karavīrus

DV apvienības Detroitā rīkotajā Kurzemes cietokšņa aizstāvju, Latviešu leģiona un Latvijas atbrīvošanas cīņu dalībnieku — ziemeļnieku kauju atceri 10. maija pēcpusdienā Vudlauna kapsētas latviešu nodalījumā ievadīja ar cinītājiem par tautas brīvību veltītu svētbrīdi. Svētrunā Sv. Pāvila draudzes mācītājs V. Līventāls piemineja kaujās krītušo karavīru neatsveramo devumu savai tautai un zemei. Par spīti vēsajam lietainajam laikam, kapsētā saradās kupls cīnītāju pieminētāju pulks. Godinot par tautas brīvību dzīvību atdevušos un moku ceļos aizvestos karavīrus, ziedus pie mūžība aizgājušo latviešu pieminekļa nolika DV apvienības pr-ks A. Tīdemanis, vanadžu kopas pr-ce A. Tīdemane, ziemeļnieku pārstāvis māc. J. Sīpols, Strēlnieku kopas pr-ks J. Bērziņš, Sv. Pāvila draudzes prks R. Kempe ar dāmu komitejas pr-ci E. Kokli, Kristus draudzes pārstāvis F. Lukins, Latviešu apvienības Detroitā pr-ks D. Rudzītis ar dāmu komitejas pr-ci E. Graudiņu; Studenšu korporāciju kopas seniore M. Ūdenāne, veltījot dedzīgus vārdus latviešu karavīram un aicinot visus palikt cīņas gatavībā un Katoļu kopas pr-ks E. Lizlovs.

Atceres sarīkojums vakarā turpinājās Workmens Circle Educational Centre zālē, kur pēc karogu ienešanas un māc. V. Līventāla karavīru varonībai un tēvzemes mīlestībai veltītas svētrunas atklāšanas uzrunā DV apvienības pr-ks A. Tīdemanis aicināja dziļi ieslēgt sirdīs visus latviešu karavīrus, kas savas karstās sirdis un straujās asinis ziedojuši uz mūsu tēvzemes brīvības altāŗa, atdodami sevi visu. Pieminot Kurzemes cietokšņa cīnītājus un leģionārus, kas pēc asiņainām un grūtām kaujām palika neuzvarēti, bet tikai paklausot pavēlei daļēji nolika ieročus, A. Tīdemanis norādīja, ka grūti pateikt, ko pārdzīvoja šie leģionāri, kad āzijātiskās ordas mīdīja latviešu zemi, slepkavoja latviešu vīrus un izvaroja latviešu sievas un meitas. To var izprast tikai tie, kas bija spiesti nolikt ieročus un tukšot rūgto vērmeļu kausu līdz pašām mielēm. Ieročus nolikušie vīri rietumnieku gūstā piedzīvoja pusbadu, rupju apiešanos, un arī izdošanu ienaidniekam, pret kuŗu bija cīnījušies, bet Kurzemes cietoksnī ieročus nolikušos vīrus sagaidīja Golgātas ceļš — spīdzināšanas, cietumi, vergu darbu nometnes. Viri, kas šo vērmeļu kausu tukšojuši un palikuši dzīvi, tomēr nav salauzti, bet gatavi ar vēl lielāku sparu let cīņā par savas zemes un tautas atbrīvošanu.

Koncerta daļā jaunās paaudzes čellinieks Taso Rumeliotis atskaņoja vairākus solo gabalus ar N. Mičuli pie klavierēm.

Turpinājumā apvienības pr-ks A. Tīdemanis izsniedza pagājušā gada DV globālajās šaušanas meistarsacīkstēs iegūtās balvas kuŗas saņēma jaunatnes klasē Māris Lenšs(1. vieta), Ivars Lenšs (2. v.)un Ilze Lenša (3.v.), bet senioru klasē Verners Lenšs Bijušais apvienības valdes locekļis Teodors Volbergs saņēma apvienības valdes pateicības rakstu. Svinību nobeigumā apvienības priekšnieks Ģimenes dienas priekšvakarā sveica visas latviešu mātes, kuŗas izaudzinājušas tik daudz varoņu un audzina nākotnes cīnītājus.

Vanadžu kopas pr-ce A. Tīdemane aicināja visus justies kā vienotai saimei šai karavīru godināšanas vakarā. Vanadzes bija rūpējušās par kafiju un uzkodām, un sarīkojuma apmeklētāji vēl vairākas stundas pakavējās kopā, skandinot karavīru dziesmas un pārrunās atceroties senās cīņu dienas.

O. E.

SAVIENOTAJĀS VALSTIS

GRAND RAPIDI

● Grand Rapidu latviešu kora koncertā 11. maijā Sv. Cecīlijas zālē koristi un diriģents Roberts Zuika varēja būt gandarīti par sabiedrības atsaucību, jo bija ieradušies ap 300 klausītāju, to vidū vairāki desmiti dziesmu draugi un kopēji no Kalamazū — diriģenti A. Kalnājs un J. Zuika, tenors P. Lielzuika, vijolnieks prof. V. Ruškevics, kora Dziesmu Vairogs pr-ce A. Šile, nelaika prof. Ād. Ābeles atraitne, Latviešu biedrības pr-ks O. Reinvalds u. c. Koncertu ar uzrunu atklāja kora pr-ks V. Judovics, kam sekoja Ād. Ābeles korim dāvinātās dziesmas „Lai dziesma" (V. Tomas teksts) pirmatskaņojums. Pēc tās klausītājus uzrunāja diriģents R. Zuika, bet koriste N. Barkāna pasniedza komponista atraitnei ziedus. Koncertā bija Ād. Ābeles, H. Pavasara, E. Dārziņa un J. Vītola oriģināldziesmas, kā arī E. Melngaiļa, V. Dārziņa, J. Norviņa, A. Feiļa un J. Kalniņa tautas dziesmu apdares, kuŗas izskanēja gaiši un pacilāti. Bija daudz aplausu un sumināJumu, bet diriģentam R. Zuikam kupls ziedu klēpis, kuŗu no kora pasniedza L. Freimūta, draudzības apliecinājumam Dziesmu Vairoga pr-ce A. Šile un no vecajiem strēlniekiem A. Eversons. Klavieŗpavadījumus spēlēja Vita Liepiņa.

V. Z.

KALAMAZŪ

● Centrālās vidusskolas absolventu vidū par vienu no vislabākajiem skolēniem izvirzījusies Vija Doka. Tās pašas skolas absolvente Mārīte Laurēna saņēmusi Humphry Co. stipendiju visu izdevumu segšanai studijām universitātē.

Kā darbosies otra vasaras skola?

Šovasar darbu sāks otra vasaras skola—mājmācības skolas vasaras posms Gaŗezerā. Par tās darbību ALAs izglītības biroja vasaras skolu nozares vadītājs Ed. Avots paskaidro, ka mājmācības vasaras skolai Gaŗezerā atvēlēta agrākās lauku skolas ēka, kuŗu Gaŗezera pārvalde piepirka klāt 1966. gadā un tagad sauc par Ziemeļblāzmu. Tajā 1966. gada vasarā mācījās vidusskolas audzēkņi. Tā kā ēka atrodas Gaŗezera īpašuma tālākajā stūrī, kādu jūdzi no centra, tad mājmācības vasaras skolas skolēnus šovasar paredzēts vest uz skolu ar mazu autobusu, kuŗu iegādājusies Gaŗezera nometne.

Mājmācības skolas darbā plānots piemērot atvieglinātas metodes un izmantot vairāk nekā 100 krāsu diapozitīvu par latviešu tautas pasakām. Arī lasīšanu paredzēts mācīt, projicējot vārdus uz ekrāna. Tādā veidā skolotāji centīsies bērnus ieinteresēt un padarīt skolas mācības interesantas un patīkamas.

Vasaras skola uzņem bērnus, kuŗiem ziemā nav bijis iespējams mācīties latviešu skolās. Skolas vasaras posms darbosies no 6.—19. jūlijam.

E. V.

JAUNS DERVINSKA BRĪDINĀJUMS

ASV prezidenta Niksona neseno runu par miera noteikumiem Vietnamā ar labvēlīgiem komentāriem uzņēma ne tikvien prese, bet pat stingrie Vietnamas kaŗa nīdēji, kā senātori Fulbraits un Makartijs. Atzinīgo izteiku vidū tomēr kongresā atskanēja arī kada balss, kas nešķita gluži tikpat iepriecināta kā pārējās. Runātājs bija latviešiem labi pazīstamais kongresa loceklis Edvards Dervinskis.

Atzīdams Niksona pasvītrojumu, ka abu Vietnamu miera līgumam jābūt godīgam un tādam, kas aizsargātu Dienvidvietnamas suverēnitāti saskaņā ar ASV brīvības un miera centieniem visas pasaules tautām, Dervinskis norādīja, ka Niksons savā 14. maija runā par Vietnamu tomēr kaut ko neesot pietiekami izcēlis. Proti — faktu, ka pasaulē nebūs ilgstoša miera un brīvības, iekām netiks ierobežota komūnistu agresija. Dervinskis atgādināja paturēt prātā, ka Dienvidvietnamā agresori nav amerikāņu bruņotie spēki, bet gan komūnistiskie ziemeļvietnamieši, kaut arī komūnistu propaganda apgalvotu pretējo. Ne Āzijā, ne Afrikā, nedz arī Vidējos austrumos vai Dienvidamerikā nevarēs nodibināt mieru, iekām starptautiskais komūnisms nebūs atteicies no pasaules iekaŗošanas plāniem.

Dervinskis izteica cerību, ka Niksona iespaidīgā runa neieaijās kongresa pārstāvjus neīstā drošībā vai maldīgās cerībās, jo ir svarīgi likt komūnistiem saprast, ka agresija neatmaksājas. No šī viedokļa tad arī nozīmīgākais nav tas, ko Niksons savā runā teicis, bet gan tas, kā viņa vārdi izprasti un iztulkoti pašās ASV un citās valstīs.

—ms

LIDZ ŠIM LIELĀKAIS . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

rīgākais, jo bez tā viss cits dibināts uz smiltīm un ar īsu mūžu." Latviešu preses biedrības Kanadas kopas vārdā B. Senkēviča aicināja: „Nāciet un darbojaties latviešu sabiedrībā! Mās, kapā gulot, raudāsim, un arī dzimtene nosodīs tos, kas nav turpinājuši mūsu nacionālo dzīvi. Esiet ideālisti, jo cilvēks bez sapņiem ir kā nokaltis koks. Balto dienu neliūdziet, izciniet tās paši!" A. Svenne, sveikdams Toronto latviešu kreditsabiedrības vārdā, nodeva skolai gada sapulcēs piešķirtos 500 dol. No Toronto latviešu biedrības sveica I. Alksnis, no DV Toronto nodaļas V. Cinis, nododot skolai aploksni, bet no TLB sestdienas skolas pārzine A. Martinsone, uzrunājot abitūrientus ar „mani mīļie seno dienu draugi" un aicinot nākt uz pamatskolu par skolotājiem. TLTA praktiskā skolotāju semināra vadītājs L. Vīks arī aicināja sagatavoties darbam latviešu skolās, bet TLB sestdienas skolas skolotāja M. Miezīte ar rožu ziedu apsveica tos abitūrientus, kuŗiem savā laikā bija klases audzinātāja pamatskolā. Visgrūtāk, liekas, atvadīties nācās skolotājam H. Miķelsonam, jo ar šo izlaidumu aiziet viņa vadītā drāmatiskā pulciņa kodols un dalībnieku vairums. Viņš saviem jaunajiem tēlotājiem pateicās ar neļķu ziediem — sarkaniem meitenēm, baltiem zēniem, par drāmatiskajam pulciņam vienmēr izrādīto labvēlību un atbalstu vienu sarkano ziedu nododot arī laikrakstam „Latvija Amerikā". Atzīstot teātŗa mākslu par kultūras stūrakmeni, H. Miķelsons savus jaunos tēlotājus salīdzināja ar straujiem baltiem Baltijas jūras viļņiem, kuŗi izskalojuši krastā skaistas pērles .Skolotājs O. Sils, kas pieteica apsveicējus, beigu vārdā novēlēja, lai ģimnazijas 13. izlaidums dod labākus latviešu valodas skolotājus nekā pašreizējie.

Pēc raksta sākumā jau minētās Veltas Kuperes atvadrunas abitūrientu vārdā, skolas beidzēji ar rozēm pateicās skolotājiem un skolas labvēļiem, tad, visiem akta dalībniekiem dziedot „Tev mūžam dzīvot, Latvija", jaunie karoga glabātāji skolas karogu iznesa no sarīkojumu zāles. Pēc kopīga azaida sarīkojums izskanēja rotaļās un dejās.

Vdg.

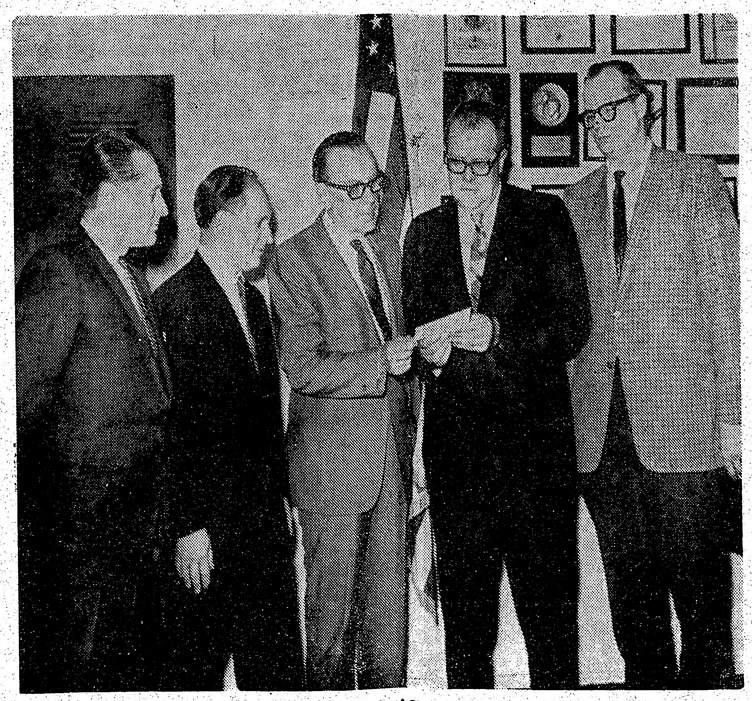

Amerikas latviešu republikāņu apvienības delegāti vizītē pie ASV tautas vietnieku nama locekļa Edvarda Dervinska: no kreisās — K. Balodis, I. Spilners, V. Korsts, E. Dervinskis un T. Šmits.

ras fondam
dījumiem
S SĒDE KIČENERĀ
s raidījumu novērtējumu, Ka-
valde to finančēšanai pie-
200 dol. Atzīstot, ka nozīmī-
arī Vatikāna latviešu valodas
umi uz okupēto Latviju, val-
ī tiem piešķīra 50 dol. atbal-
o 14. jūnija ziedojumu vākša-
kcijā ieņemtajiem līdzekļiem.
aprūpes nozares vadītāja A.
a un kasiera R. Britāla ziņo-
m valde atkārtoti izteica ai-
umu nodaļām pasteigties ar
atu iesūtīšanu par Ziemsvēt-
edojumu vākšanas akciju, tā-
tgādināja ievērot delegātu sa-
s lēmumu par aprūpes līdzek-
ādales centrālizēšanu. Topo-
grāmatai par DV organizāci-
5 gadiem, kuŗai manuskriptu
a P. Strante Vācijā, valde par
das materiālu kopotāju izrau-
J. Gailīti. Līdz šim šo darbu
veicis K. Bencons, bet viņš
zemes valdē nedarbojas.
de izteica aicinājumu Toron-
kārtnes DV nodaļām ar sa-
karogiem piedalīties jaunat-
n sporta svētku dievkalpoju-
. jūnijā Sidrabenē. Atbilstot
ālās valdes norādījumam,
das valde aicināja nodaļas
u vērību veltīt latviešu ka-
u piemiņas dienu atzīmēša-
n izteica nožēlu, ka šogad
Kritušo karavīru pieminekļa
inē nav noticis Kurzemes cī-
em veltītais svētbrīdis un at-
sarīkojums. Sakarā ar to, ka
ālā valde organizācijas tra-
ietvaros ieteikusi organizēt
sardzes ar karogiem pēdējā
izvadāmajiem biedriem A.
e ziņoja, ka atsevišķajās no-
līdz šim bijusi maza atsau-
vienveidīgajām DV biedru
zīmēm. Vienīgi DV Toronto
a jau apsvērusi visu mirušo
u kapu vietas apgādāt ar
Kapa zīmes maksā 4 dol. un
asāmas A. Taubem (1 Roth-
Ave., Kitchener, Ont.). Biedr-
A. Taube arī ziņoja, ka Ka-
DV organizācijas biedru
s kopš šāgada 1. janvāŗa pie-
s par 28. Pašreiz Kanadas
ē ir 857 vanagi, 375 vanadzes,
edri-veicinātāji un 3 vanadzē-
et lielākā nodaļa ir Toronto
16 biedriem.
karā ar nesen aizvadīto 54.
šanas dienu vice-prsēdis J.
tis valdes pr-sēdim E. Krū-
pasniedza sēdes dalībnieku
u velti — latvisku albumu ar
stu „Mūžam nerimst Dauga-
krāces, mūžam nerimst va-
gars".
ē piedalījās valdes priekšsē-
E. Krūka, vicepriekšsēdis un
ras nozares vadītājs J. Gaili-
sekretāri E. Jaunzars un T.
ersons, kasieris R. Britāls, ap-
s daļas vadītājs A. Kvēps,
tnes daļas vadītājs E. Ozols,
zinis A. Taube, saimniecības
vadītājs Dz. Melnbārdis, Ka-
s vanadžu priekšniece M. Jo-
ar sekretāri T. Gailīti, jau-
es daļas referente T. Krūka,
tiesas pr-sēdis K. Bencons un
Toronto nodaļas pārstāvis O.
enieks. O. K.

trealas televīzijā
karogu un latviešu laikrak-
. parādot arī plakātu „Tiksi-
Latviešu dienās pasaules iz-
Montreālā!", šai sakarā pie-
latviešu piedalīšanos 1967.
notikušajā izstādē.
tikami atzīmēt, ka jaunās pro-
mas ietvaros raidītājs kā vie-
o pirmajiem intervētajiem iz-
es Latvijas konsulu, tā plašai
tāju saimei parādot Latvijas
skās tiesības uz brīvību un
āvību. Konsuls V. Tomsons
nis aicinājumu arī no Mont-
s radioraidītāja CKGM pieda-
tā programmā „Talk Show",
iecerēti speciāli raidījumi di-
reizes mēnesī par visas pa-
s valstīm ar sevišķu nozīmi
pašiem notikumiem. R. N.

ĢIKSANDRA KĀNBERGA
rakstu darbu birojs
5 Ferrier Ave., Toronto
ie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3-2667

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V PALMA PĀRSTĀVIS
377 Glengarry Ave., Toronto 12, tel. 782-7246

NEMAKSAJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDĪTĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPERCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

Beach rajonā: Atsevišķa 10 istabu divu dzīvokļu dubultķieģeļu māja, ūdens ellas apkure, privāts iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $6.900, atlikums uz vienu atklātu 10 g. obligāciju.

Danforth — Broadview: 7 istabu dubultķieģeļu māja, moderna apkure, 2 vannas istabas. Cena $25.500, iemaksa $3.000-.

Willowdale: Atsevišķs 6 istabu dubultķieģeļu bungalovs ar izbūvētām 2 telpām pagrabā. Privāts iebraucamais ceļš un liels dārzs.

UZTICAMIEM MĀJU PIRCĒJIEM PALĪDZAM IZTRŪKSTOSO VAI VISU NAUDU IEMAKSAI SAGĀDĀT BEZ GALVINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ!

Impresijas suņu slimnicā

Daudz dzirdēts par ASV — par zemi, kurā „piens un medus tek", un daudzi no mums, paši šai zemē dzīvodami, ir šī brīnuma liecinieki: miljoniem bērnu dzīvo pusbadā, bet miljoni nezina, ko ar savu naudu iesākt.

Mūsu mašīna apstājās pie modernas viena stāva, balti krāsotas celtnes. Uraksts vēstīja: „City and County Animal Clinic". Telpu iekārtojums pārsteidza ar moderno iekārtu — daudzas krāsainas griestu spuldzes, dažādu toņu krēsli, atzveltņi, paklāji. Ieejot ēkā, izrādījās, ka pati klinika iekārtota divos stāvos: apakšējā, tikpat modernā izveidojumā, bija aptieka un pacientu pieteikšanas galds ar dāmu baltā virsvalkā.

Veikli Dr. Veinberga, kas izrādījās kungs sirmiem matiem, vadībā rīkojās divi jaunāki veterinārārsti baltās fraciņās, arī daži studenti kā palīgi, izsaucot, pieņemot un apkalpojot pacientus, kuru uzgaidāmā telpā ir vairāk nekā piecpadsmit, jo gandrīz ik pa piecām minūtēm ieskanas durvju zvans un ierodas jauns apmeklētājs ar savu mīluli rokās. Ko tik te visu var redzēt! Pūdeļus,vilkus, buldogus, spāņu melnos un brūnos mīkstaušus, mūsu sauktos medību suņus, āpšu sunīšus, bernhardīniešus, dalmaciešus un daudzus mazus rotaļsunīšus. Vērojot četrkājaino pacientu īpašniekus, neviļus prātā iešāvās kāda iasīta filozofija, ka suņa īpašnieks zināmā mērā esot analoģisks savam draugam.

Atkal ieskanējās durvju zvans. Ienāca dāmiņa rozā kleitiņā ar baltu, moderni apcirptu franču pūdeli, kas bija tik nemierīgs un temperamentīgs, ka patiešām raksturoja savu īpašnieci. Tālāk uz sola pelēku buldogu mīlīgi vāca kupla dāma. Paresns kungs atgādināja laipno un miermīlīgo šuneli, kuru turēja klēpī. Nākošais pie dāmas baltajā virsvalkā savu pacientu pieteica kungs vidējos gados, skaidri redzams — neprecējies, kas izskatā stipri līdzinājās savam uzticamajam medību draugam. Noburzītam un apvēlušamies spāņu šunelim, kuru pavada divi pusaudžu zēni un vidēja vecuma kungs, dāma baltajā virsvalkā pasniedz rēķinu par 26 dolariem, kas ne visai patika kungam, kurš, izvilkdams no kabatas naudas maku, noteica uz vienu no zēniem: „Tas jau, Tomij, ir tavs, ne mans slimnieks..."

Suņu klinikā visu veica ar lielāko rūpību un precizitāti. Vispirms pacientam izmērija temperatūru, tad ārsts ar stetoskopu rūpīgi pārbaudīja sirds darbību, ja suns bija novājējis, atnesa mākslīgās barošanas aparātu ar divām pudelēm, deva vajadzīgos iešļircinājumus, parakstīja zāles. Pacientu vidū bija arī vairāki kaķi — angoras, persiešu, siāmiešu un visvairāk parastie — jauktie un raibie peļu junkuri.

Es šai neparastajā vietā biju nokļuvusi ar savu mazo, meitas dāvināto Siāmas kaķīti, kurš, kamēr pati atrados slimnīcā, arī bija saslimis, un mājinieki to sākuši dziedināt „uz savu roku".

Aiz baltās žēlsirdīgās māsas pie galda sienai piestiprināts liels zelta krusts, kurš apzīmējot šo slimnieku apdrošināšanas biedrību, līdzīgi cilvēkiem domātajām „Blue Cross and Blue Shield". Dzīvnieku īpašnieki, kas tajā apdrošinājuši savus mīluļus,var vieglāk uzelpot, kad dāma baltajā uzsvārci izraksta rēķinus...

Sēžot greznajās telpās ar lepnajiem paklājiem uz kāpnēm un grīdas, manas domas nevīļus aizsteidzas līdz baltajiem mākoņu blāķiem, kuri redzami pa pavasara galsmas pielieto logu, uz kādu tālu zemi, un sāpēs nodreb sirds, jo tā ir zeme, kurā māte savu zīdaiņiti bieži vien nevar paglābt no bada nāves vai no daudzām dažādajām slimībām. Un nāca prātā dzejnieces Aspazijas kādreiz rakstītie vārdi: „Miljoni ģaužas, savas sāpes sūdz." Miljoni cieš. Cik ilgi vēl šī lielā labklājības zeme ļaus tik viegli malt velna dzirnavām? Vai reiz nebūs gana? Tikai šī zeme, tikai tā vienīgā varētu pasaulē atkal ievest kārtību!

Šai brīdī iesāca vīrs ar manu mazo kaķēnu. Jābrauc mājup.

Elza Alka

Pārdotas bistamas automašinas

Kanadas automašīnu ražotāji šīm gadam izstrādājuši 15 programmu jau pārdoto mašīnu atsaukšanai uz norādītām garāžām, lai izdarītu labojumus, kuŗi pamanīti tikai vēlāk vai jau pat bijuši iemesli nopietniem negadījumiem. Šī akcija skars ap 500.000 vieglo un smago automobiļu. Līdzīga akcija jau notikusi pagātnē un pazīstama kā lielākā pēcinspekcija (400.000 mašīnu), kuŗu izdarīja amerikāņu sabiedrība General Motors (GM) pie savām 1965.— 1969. gada mašīnām (visiem modeļiem) — „Chevrolet" un Kanadā ražotajiem „Pontiac". Inspekcijas mērķis bija — novērst izpūtēja indīgo gāžu ieplūšanu mašīnās.

GM šogad atsauks 18 tipu 1968. un 1969. gada mašīnas (135.000 kopskaitā), kuŗas apgādātas ar 4 stobru džeta karburātoriem un inspekcijas mērķis ir mainīt karburātoru, no kuŗa pie ātras motora darbības brīvgājienā var atdalīties „brīvgājiena ķemme" un motors no pilngāzes vairs nebūtu dabūjams brīvgājienā. Šo iespēju GM gan klasificējis kā gandrīz neiespējamu.

GM: 367 1968. gadā ievesto „Pontiac", „Tempest" un „Firebird" vāģiem atvietojamas stūres; 1967. un 1968. gada „Chevrolet", „GMC" vidējos smagos auto un skolu autobusos ir iespējamas dažādas bremzēšanas problēmas; 1965. un 1966. gadā ievestajiem „Pontiac" atvietojamas priekšējo riteņu elastīgie bremžu pievadi;; 1969. gada „Chevrolet" un „GMC" ¾ tonnu četru riteņu velkošajām automašīnām aizstājami riteņi (86 spēkrati).

Sabiedrības Ford: 1166 „Econoline" ar atliecamajiem sēdekļiem, pie piepešas bremžu lietošanas sēdekļi var slīdēt uz priekšu; 1969. gada 5741 „Ford", „Meteor" vāģiem jāpārvieto priekšējo riteņu bremžu savienotājas caurules; 773 „Mustang" un „Cougar" jāpārvieto apsildīšanas ierīces gumijas caurules: ir atrasts, ka šīs caurules var saķerties ar gāzes pedāļa turpinājuma savienojumiem un motora ātrums vairs nav kontrolējams. Piemēram, motors strādās ar pilnu jaudu arī noņemot kāju no gāzes pedāļā.

Angļu sabiedrības Rolls-Royce Montrealas nodaļa atsauks savus 97 „Silver Shadow" un „Bentley", un „AMX" mašīnu, kuŗas apgādāskrūves. Sabiedrība paskaidrojusi, ka nelabojot kļūdu, pēc zināma laika var rasties bīstama situācija. Citiem vārdiem, pēkšņi var zust vadīšanas kontrole.

Sabiedrība American Motors atsauks 2700 1968. gada „Javelin" un „AMX" mašīnu, kuŗas apgādātas ar parasto transmisiju (ātrumkasti), lai pārbaudītu bremžu sistēmas atstatumu no kustošām daļām, bez tam 370 1968. gada mašīnu, tad būtu labi vietās, kur mašīnas pirktas, prasīt tuvāku informāciju. Jo, kā jau braucēji sapratīs, tad lielākā daļa šo mašīnu lietošana saistīta ar dzīvības briesmām.

E. T.

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

7./8. jūnijā — Jaunatnes un sporta svētki Sidrabenē.

21. jūnijā — Sidrabenē Jāņu gadskārtējais sarīkojums ar balli.

27. septembrī — Latviešu nama 5 gadu jubilejas sarīkojums ar koncertu un balli.

1. novembrī — **DV namā DV Toronto nod. gadasvētki ar latviešu karavīra daudzināšanu.**

24. oktobrī — pl. 8 vak. TLB inž. un techn. kopas tradicionālā inženieŗu balle Inn on the Park.

26. oktobrī — TLB Dižčanča 21. gada jubilejas sarīkojums (Tautas dejas un tautas dziesmas) Bickford Park Collegiate telpās.

25. oktobrī — TLB Dižčanča 21. gada jubilejas balle Fantasy Farm sarīkojumu telpās.

SV. KATRINAS

14. jūnijā — pl. 3 p.p. Tradicionālās zušu makšķerēšanas sacīkstes rīkō Sv. Katrīnes mednieku un makšķernieku klubs, ar spininga mešanas sacīkstēm Niagaras upē. Sapulcēšanās parastā vietā pie Niagaras upes publiskajā parkā. Beigas plkst. 12 naktī.

NIAGARA

26. un 27. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas.

„Amnestēti" 50.000 Čechoslovakijas bēgļi

Pūloties piedabūt bēgļus atgriezties mājās, Čechoslovakijas prezidents Svoboda 27. maijā pasludinājis amnestiju visiem tiem bēgļiem, kuŗi atstājuši dzimteni nelegāli vai uzturējušies ārzemēs ilgāk nekā dokumentos atļauts. Lai baudītu amnestiju, bēgļiem jāatgriežas līdz 5. septembrim vai jāizprasa legāla uzturēšanās atļauja ārzemēs.

Pēc Čechoslovakijas likumiem, nelegāla izceļošana uz ārzemēm ir noziegums, kas sodāms ar cietumu vai pārmācības namu. Amnestija skar ap 50.000 čechoslovaku bēgļu, kuŗi pašreiz atrodas ārzemēs. Pēc Čechoslovakijas iekšlietu ministrijas ziņām, ap 40.000 bēgļu atstājuši valsti, kopš Pad. savienības iebrukuma pagājušā gada augustā no kuŗiem 15.000 lūguši uzturēšanās atļauju ārzemēs. Bēgļu vidū ir daudz speciālistu un kvalificētu strādnieku kuŗi tagad ļoti nepieciešami Čechoslovakijas sabrukušajai saimniecībai.

Pārloti Čechoslovakijas komunistu partijas centrālkomitejas izstumts ekonomists Oto Siks un vairāki agrākie reformātori. Paziņojot viņu izstumšanu no partijas augstākās vadības organa, Husaks partijas centrālkomitejas divu dienu kongresā 26. un 27. maijā rūpju pilnā balsī norādīja: „Mēs esam runājuši ar šiem cilvēkiem par viņu nepareizajām metodēm,, mēs esam mēģinājuši tos pārliecināt un devuši viņiem pieturas punktus, bet tas viss nav līdzējis, tādēļ tiem centrālkomiteja jāatstāj." Dubčeka vadības laikā Sikam bija uzticēta Čechoslovakijas smagās rūpniecības plānošana un jaunuzbūve.

Par spīti Sika padzīšanai, Husaks, liekas, tomēr ir opozicijā ar Maskavas līnijas stingrajiem aizstāvjiem. Pēc pašu čechoslovaku atzinuma, komūnistu partijas centrālkomitejas kongress bija izšķirīgs Husaka vadonībai: viņam bija jānodrošina sava vara, lai to neiegūtu konservātīvie, kuŗi pēdējās nedēļās īsteno agrāko reformistu „tīrīšanas".

„Četri lielie" tālāk par vadlīnijām nav tikuši

Jau četrus mēnešus turpinās ASV, Pad. savienības, Anglijas un Francijas slepenās sarunas par miera nokārtojumu Vidējos austrumos. Sai laikā uzmestas 6 vadlīnijas, kuŗās panākta saprašanās. Pirmā ir, ka „četri lielie" sanāksi kopā, lai panāktu ilgstošu mieru Vidējos austrumos. Otra nosaka, ka jebkāds nokārtojums būs vispārējs, iekļaujot arī ikvienu papildinājumu. Trešais punkts apzīmē Apvienoto nāciju drošības padomes 1967. gada novembŗa rezolūciju par pamatu turpmākajiem nolīgumiem, bet ceturtais deklarē, ka „četri lielie" atkārtoti uzsver, ka atbalsta Apvienoto nāciju vidutāju Jarringa priekšlikumus attieksmē uz Vidējiem austrumiem. 5. vadlīnijā apliecināts, ka „četri lielie" nevēlas uzspiest savus priekšlikumus, bet tikai atbalstīt Jarringa misiju. Pēdējā vadlīnija atzīst, ka respektējama territoriālā robežu integritāte atsevišķo valstu starpā.

ŠĶĒRSO OKEANU NIEDRU LAIVĀ

Malja pēdējā nedējā no Safijas, mazas Marokas ostas 200 jūdžu dienvidrietumos no Gibraltaras, jaunā eksperimentālā pētniecības pasākumā devies slavenais zinātnieks un rakstnieks Dr. Tors Heijerdāls. 54 gadus vecais „Kon-tiki" autors cer pierādīt, ka līdzīgajām civilizācijām, kas pirms 2000 gadiem zēlušas Ēģiptē, Meksikā un Vidusjūras austrumu piekrastē, varētu būt kopīga izcelsme. Citiem vārdiem — šo civilizāciju uz Meksiku varējuši aizvest senēģiptieši, papirusa niedru laivās burojot vairāk nekā 4000 jūdžu pa Atlantijas okeanu.

Sekojot toreizējo ēģiptiešu jūras braucēju paraugam, Dr. Heijerdāls apgādājies ar niedru laivu, kuŗu pēc ēģiptiešu kapeņu zīmējumiem un zviedru vēsturnieka Bjerna Landstrema norādījumiem cēluši trīs afrikāņi no Čada ezera apkaimes, kur iedzimtie vēl joprojām lieto līdzīgas laivas. Jāpiezīmē, ka papirusa niedras, kas Ēģiptē vairs neaug, Heijerdāls atrada Etiopijā. Atšķirībā no parastajām, papirusa niedrām vidus nav caurs, bet pildīts ar sīkstu, porainu masu. Savu 16 pēdu garo 15-tonnīgo laivu jeb kuģi Heijerdāls nodēvējis ēģiptiešu saules dieva Ra vārdā. Safijas mazo, gleznaino un ļoti veco ostu viņš izvēlējās tādēļ, ka domā, arī ēģiptiešu okeana šķērsotāji devušies ceļā Safijas apvidū, izmantojot izdevīgās straumes.

Paredzams, ka ceļojums, kuŗam seko visas pasaules prese, ilgs 3—5 mēnešus. Uzņēmīgo pētnieku pavada krievu ārsts, Padomju zinātņu akadēmijas goda loceklis Jurijs Senkēvičs, atvaļināts amerikāņu jūras virsnieks Normans Bēkers, ēģiptiešu karates un judo čempions Džordžs Surials, italiešu kalnu sportists Karlo Mauria, meksikāņu profesors Santjago Enovess un afrikāņu galdnieks Abdula Djibrims. Uzturam ceļotāji nolēmuši apmierināties ar „senēģiptiešu diētu" — datelēm, medu, rīsiem un vīģēm, bet dzeršanai māla krūkās un kazādās paņemts līdz 300 galonu ūdens. Neviena skārdene ar konserviem nav atradusi žēlastību Tora Heijerdāla acīs.

Pēc 6 dienu burāšanas pa Atlantijas okeanu Dr. Heijerdāls ar radio palīdzību ziņoja, ka nobrauktas 400 jūdzes, kaut stiprais vējš viņus mazliet novirzījis no kursa, bet par spīti pesimistu pareģojumiem, vētrainam ziemeļrietumu vējam un 12 pēdu viļņiem, kas pārlauza stūres airi, „Ra" peldot viegli un uzticami. Divi braucēji, kas pirmajā dienā saslimuši, arī izveselojušies, un ceļotāji par pasākuma laimīgu izdošanos nešauboties.

—ns

NATO spēku samazināšana var paātrināt atomkaŗu

Anglijas aizsardzības ministrs Hilejs izteicies, ka Kanadas plānotā spēku samazināšana Rietumeiropā var piespiest NATO valstis agresijas gadījumā ātrāk izšķirties par taktisko atomieroču lietošanu, lai efektīvi aizstāvētos, trūkstot konvencionālajiem aizsardzības līdzekļiem. Hilejs šo ieskatu izteica NATO atomieroču plānotāju kopas divu dienu sanāksmē Londonā, kur Anglijas un Rietumvācijas aizsardzības ministri sniedza plašu ziņojumu par taktisko atomieroču lietošanu Pad. savienības uzbrukuma gadījumā. Atomieroču plānotāju kopā darbojas ASV, Anglijas, Beļģijas, Dānijas, Rietumvācijas, Itālijas un Turcijas aizsardzības ministri. Kanada, kā zināms, Rietumvācijā uztur 10.000 vīru lielu armiju, galvenokārt gaisa spēkus. ASV pārstāvis izteicies, ka prezidents Niksons neieteiks kongresam samazināt ASV spēkus Eiropā, vienalga, kādu nostāju ieņemtu citi NATO sabiedrotie.

„Ja Kanada īstenos plānoto aizsardzības spēku samazināšanu un šī rīcība radītu ķēdes reakciju citās NATO valstīs, konvencionālo spēku stiprums jūtami mazinātos un reizē ar to atomieroču lietošanas slieksnis pazeminātos. Jautājums par atomieroču lietošanu tad paceltos daudz agrāk," uzsvēra Anglijas aizsardzības ministrs Hilijs.

ASV aizsardzības ministrs Lērds tomēr nebija tik drūmos ieskatos kā viņa britu kolēģa attieksmē uz spēku atvilkšanu. ASV valdība domā, ka citas NATO valstis spējīgas pacelt savu armiju konvencionālo ieroču spēku kvalitāti un stiprumu, kā to pēdējos 15 mēnešos jau darījuši amerikāņi ar savu 7. armiju. Tas stipri paaugstinātu atomieroču noliktavu slieksni un to lietošanu nosprostotu.

Apg. Daugavas Vanags
GRĀMATAS VASARAS ATVAĻINĀJUMAM PAR PAZEMINĀTU CENU

T. Dangavs
Strandējušo sala ..... $5.00 ☐
P. Aigars
Atkusnis sākās oktobrī $3.00 ☐
J. H. Vigmans
Viens no miljoniem .... $4.00 ☐
A. Rubulis
Latvian literature ..... $7.00 ☐
T. Krūka
Tu debesis turi savās rokās ..... 3.50 ☐
Ed. Tūters
Pēdas sniegā, dzejo .... $3.50 ☐
Angelika Gailīte
Ritausma ..... $4.00 ☐
CITU APGĀDU GRAMATAS
Biruta Senkēviča
Zeme un Jūs, dzeja ..... $3.00 ☐
Alfreds Bērziņš
The two faces of Co-existence ..... $6.00 ☐
Kārlis Ķezbers
Mainas hercogiste ..... $3.30 ☐
Eduards Freimanis
Apsēstie ..... 3.60 ☐

Pasūtinot tiešī DV grāmatnīcā līdz 1. jūlijam 20% atlaide

491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada.

Lūdzu piesūtīt augšā atzimētās grāmatas.

Samaksai pievienoju $ .....
Vārds .....
Uzvārds .....
Adrese .....
.....
.....
Datums .....
Paraksts .....

LATVIEŠU SKAŅU PLATES

H—3016 — **Kungs, mēs Tavā priekšā zemojamies...Stereo $5.00**
Pirmā pusē: Viņš mani mīlēja, Maldošais, Pestītāj Jēzu, Dusi no darba, Esmu ceļinieks, Neej gaŗām, dārgais Jēzu!, Zaronas vējš un gurdens, Pazudušais dēls, Lielākais brīnums un Labais gans.
Izpilda Čikagas baptistu koris, vīru dubultkvartets, solisti — V. Landmane, M. Čakare un P. Geistauts. Pie ērģelēm — Valdis Treimanis un diriģents Varimants Mūrnieks.
Dziesmu Vairogs — koris. Stereo $5.50
Tu, Mūžīgais — A. Kalniņš. Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij — A. Jērums. Trimdinieka dziesma — V. Baštiks. Senlatviete — V. Baštiks. Zilie sapņu kalni — P. Barisons. Bērzs rudenī — J. Vītols. Bārenītis — J. Graubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J. Norvilis. Lai jāj tautas šoruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais vējis — A. Kalniņš.
Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris ar orķestri. Stereo $5.50
150. Psalms — B. Brittens. Oratorijas „Svētīti jaudis" prologs. Svētīgi garā nabagi. Svētīgi, kam bēdas.
Verena Stelps - Dambrans, klavieres. Mono $5.00
Suite — A. Šturms. Ballade — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķeniņš. Sonatina — J. Mediņš.
Sv. Andreja draudzes koris. Mono $4.50. Stereo $5.50
Solisti: M. Dežarđēna, P. Geistauts, E. Timermane — ērģeles un A. Purvs — diriģents: Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš. Zvaigžņotā junda — T. Ķeniņš. Kā briedis brēc — E. Melngailis. Zem nastas — H. Pavasars. Gloria — A. Vivaldi.
H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5.-, Stereo $5.50
Sen tas bij. Neaizmirstamais skūpsts. Atceries meitenīt. Pērses meitene. Lakatiņš zilais. Brūklenājs. Bij Jāņu nakts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Draugs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.
Daugavas Vanagu Nr. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50
Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Baltā roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpiņraša. 15. divizijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā, draugs. Balta roze nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti. Aizgāja latvietis. Junda.
Alfreds Poriņš — Teiksma. Mono $5.00
Pūt vējiņi. Ar laivu ielaidos. Div dzeltēni kumelīni. Visiem rozes dārzā ziedēj. Ai, zaļāi līdaciņa. Saulīt' tecēj', tecēdama. Verdzenes dziesma. Ziemas saule. Spāniešu romance. Liepu tēja. Kad nāksi atkal.
Viru koris VIESTURS. Mono $4.50
(No 1959. g. — 1965. gadam iedziedātā 21 dziesma)
Lai vētra krāc. Šurp brāļi. Karš. Uguns milna. Jaunība. Miglā. Dzimtā puse. Jāņu laiks. Saule un mēness. Dzelmju snauda. Pūtīn pūta... Kā gan var pazīt. Grūti pūta ilgaviņa. Aijā manu vieglu prātu. Div' bajāri. Padziedami nu, bāliņi. Viens gans nomira. Visi gani mājās dzina. Apsegloju birzu sesku. Kalējiņi bāleliņi. Alus kanna. — Diriģenti: I. Sakss un L. Albertiņa. Soliste: D. Bērziņa — ērģeles.
DABŪJAMAS DV GRĀMATNICĀ
491 COLLEGE ST. TORONTO 4, ONT.
Iists: J. Baruže.
ONTARIO IEDZĪV. + 5% P.S.T.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... **no** ..... **mēnešiem uz šādu adresi:**

Mr. Mrs. Miss .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....
..... **abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.**
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....

Abonēšanas maksa $2.00 par 1 m ēn., $5.50 par 3 mēn., $10.00 par 6 mēn., $18.00 par gadu.

PIEDĀVĀJAM AUGSTĀKĀS KVALITĀTES AUTOMAŠĪNAS
CHEVROLET CHEVELLE CAMARO OLDSMOBILE CHEVY II
1969. GADA JAUNIE MODEĻI
ROBERTSON MOTORS
1515 DANFORTH AVE., TORONTO
Hans PLAUDE
Sazinieties ar mūsu firmas latviešu pārstāvi
Tel. HO 6-1131

ASI SAVUS IPAŠUMUS!

šķs 6 istabu dubultķiegeļu bungalovs
elpām pagrabā. Privāts iebraucamais

VINIEKIEM UZ 6 GADIEM UZ
S LIELĀ IZVELĒ VISĀ PILSETĀ.

echoslovakijas

Par spīti Sika padziļinai, Husaks, liekas, tomēr ir opozicijā ar Maskavas līnijas stingrajiem aizstāvjiem. Pēc pašu čechoslovaku atzinuma, komūnistu partijas centrālkomitejas kongress bija izšķirīgs Husaka vadonībai: viņam bija jānodrošina sava vara, lai to neiegūtu konservātīvie, kuŗi pēdējās nedēļās īsteno agrāko reformistu „tīrīšanas".

„Četri lielie" tālāk par vadlīnijām nav tikuši

Jau četrus mēnešus turpinās ASV, Pad. savienības, Anglijas un Francijas slepenās sarunas par miera nokārtojumu Vidējos austrumos. Sai laikā uzmestas 6 vadlīnijas, kuŗās panākta saprašanās. Pirmā ir, ka „četri lielie" sanākuši kopā, lai panāktu ilgstošu mieru Vidējos austrumos. Otra nosaka, ka jebkāds nokārtojums būs vispārējs, ieklaujot arī ikvienu papildinājumu. Trešais punkts apzīmē Apvienoto nāciju drošības padomes 1967. gada novembŗa rezolūciju par pamatu turpmākajiem nolīgumiem, bet ceturtais deklarē, ka „četri lielie" atkārtoti uzsver, ka atbalsta Apvienoto nāciju vidutāju Jarringa priekšlikumus attieksmē uz Vidējiem austrumiem. 5. vadlinijā apliecināts, ka „četri lielie" nevēlas uzspiest savus priekšlikumus, bet tikai atbalstīt Jarringa misiju. Pēdējā vadlīnija atzīst, ka respektējama territoriālā robežu integritāte atseviško valstu starpā.

VIEŠU
PLATES

priekšā zemojamies...Stereo $5.00
ja, Maldošais, Pestītāj Jēzu, Dusi
ejej garām, dārgais Jēzu!, Zaronas
ērums, Viņš sauc, Tēvs, es esmu
dēls, Lielākais brīnums un La-

koris, vīru dubultkvartets, solisti
un P. Geistauts. Pie ērģelēm —
ts Varimants Mūrnieks.
— koris. Stereo $5.50
ārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij —
rna — V. Baštiks. Senlatviete —
— P. Barisons. Bērzs rudenī —
ubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J.
en — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais

koris ar orķestri. Stereo $5.50
ātorijas „Svētīti laudis" prologs.
kam bēdas.
ans, klavieres. Mono $5.00
— A. Kalniņš. Sonata — T. Ķe-

is. Mono $4.50. Stereo $5.50
stauts, E. Timermane — ērģeles
le Bābeles upēm — A. Kalniņš.
s. Kā briedis brēc — E. Melngailis. Gloria — A. Vivaldi.
dziesmas. Mono $5.-, Stereo $5.50
skūpsts. Atceries meitenīt. Pērkonītis. Brīklenājs. Bij Jāņu nakts. Vēlu nejautā. Tur es dzēru. Skiršanās.
. Mono $5.00. Stereo $5.50
iet. Baltā roze. Kad pār austrumiem. Kur Gauja plūst. Pumpiņra. Vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelied. Vedēj. Virši zili, virši sārti.

Teiksma. Mono $5.00
s. Div dzelteni kumelīni. Visiem
ldacina. Saulīt' tecēj', tecēdama.
saule. Spāniešu romance. Liepu

TURS. Mono $4.50
am iedziedātā 21 dziesmā)
ārš. Uguns mīļa. Jaunība. Miglā.
ie un mēness. Dzelmju snauda.
. Grūti pūta ligaviņa. Aijā manu
dziedami nu, bālini. Viens gans
. Apsegloju birzu sesku. Kalējiņi
nti: I. Sakss un L. Albertiņa. So-

GRĀMATNICĀ
TORONTO 4, ONT.

ZIV. + 5% P.S.T.

KAS? KUR? KO? TORONTO

OLD COUNTRY DELICATESSEN
2800 Dundas St. West, pie Keele, tālr. 769-8640
Emilija un Georgs DUMPE

UNO MANKIN REALTOR
KONST. KĀRKLIŅŠ
392 Danforth Ave., Toronto 6
Birojā HO 1-1114, mājās 691-3873

ALFRED STIKUTS REALTOR
A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
2889 Dufferin St., Toronto, 789-2611
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro. 752-1770

BROADVIEW DELIKATEŠU veikals
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)
Tel.: HO 5-9905. AUSMA MIĶELSONS.

R. G. Balodis, D.C.
Ārsts — chiropraktiķis
Ārstēju muguras, kāju un galvas sāpes. 928 A Kingston Rd. Toronto 13, Ont. tālr. 699-3584.
Pieņemu Hamiltonā: 2 reizes nedēļā, sestdienas pēcpusdienās un svētdienas priekšpusdienās.
191 James St., tālr. JA 2-4713

Ādolfa Kristapsona gaļas
un desu veikals - darbnīca
1095 QUEEN ST. E. 466-5152

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks ST. ČUKULS

KRĀSU UN MELNBALTĀS FILMAS
attīstīšana palielinājumi dupliķāti
citi darbi izcilus kvalitāte atlaide
BENJAMIŅA FILMU LABORATORIJA
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ont
Tel. 363—6496

DV, LNJAK un LSAK
Jaunatnes
un
sporta
svētki
š. g. 7. un 8. jūnijā
SIDRABENĒ

SESTDIEN, 7. jūnijā, plkst. 13.00

SVĒTKU ATKLĀŠANA
ŠAUŠANAS SACENSĪBAS
JAUNATNES BASKETBOLA SACĪKSTES
Sacentīsies Kanadas meistarkomanda preti sastādīto.
VOLEJBOLA SACĪKSTES
Sacentīsies Kanadas un ASV latviešu komandas.

Plkst. 14.00 Futbola sacīkstes
Spēlēs latvieši pret īgaunu „ESTONIA"

Plkst. 19.00 Virves vilkšana

Plkst. 20.00 Ugunskurs
Ugunskuru vadīs Edgars Abelo.
Pēc ugunskura azalds un DEJA.
Spēlēs jauniešu orķestris

SVĒTDIEN, 8. jūnijā, plkst. 10.00

DIEVKALPOJUMS
Sidrabenes brīvdabas baznīcā. Vadīs māc. A. Čops.

Plkst. 10.45 Vieglatlētikas sacensības
SKRIEŠANA, AUGSTLĒKŠANA, TĀLLĒKŠANA, LODES GRŪŠANA, ŠĶĒPA MEŠANA UN CITAS NODARBĪBAS.
BĒRNU NODARBĪBAS
ŠACHA SPĒĻU UN ŠAUŠANAS SACENSĪBU NOBEIGUMS.
Šacha spēles sāksies 7. jūnijā, plkst. 10.00 no rīta.

Plkst. 15.00 Uzvarētāju apbalvošana un svētku nobeigums

Ieeja abām svētku dienām $2.—, vienai dienai $1.50, jauniešiem līdz 16 gadiem ieeja brīva, jauniešiem virs 16 gadiem puscena.

Visus laipni lūdz
JAUNATNES UN SPORTA SVĒTKU
RĪCĪBAS KOMITEJA

Esta 1874
Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
Roncesvalles Chapel
436 Roncesvalles Ave.
LE 3-7 954
Yorke Chapel
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēŗu mājās.

LABĀKĀ UN NO JŪSU RADIEM VISVAIRĀK PIEPRASĪTĀ DĀVANA
LATVIJĀ
DĀVANU CERTIFIKĀTI
Jūsu piederīgie par tiem var PILNĪGI GARANTĒTI izvēlēties, ko grib, kad grib un DAUDZ VAIRĀK VNESHPOSYLTORG SPECIĀLOS DOLARU VEIKALOS.
Viņi var izvēlēties visplašākā izvēlē importētos AMERIKAŅU, Rietumeiropas un eksporta kvalitātes vietējos ražojumus, kā pārtiku, drānas, apavus, mājturības piederumus, televīzijas aparātus, ledusskapjus, radio, mēbeles, motociklus, gandrīz visu ko var iedomāties.
Tikai par DĀVANU CERTIFIKĀTIEM jūsu piederīgie var iepirkties par ĻOTI PAZEMINĀTĀM CENĀM. Piederīgie to jums apliecinās. Mazākā summa ir US $50.00, bet vairāk varat sūtīt katrā gadījumā. Piegāde 3—4 nedēļu laikā.
NAV SŪTĪŠANAS IZDEVUMU.
Par šiem pakalpojumiem nav nekas jāmaksā, ne jums ne arī jūsu piederīgiem. Vairāki tūkstoši jau pasūtinājuši DĀVANU CERTIFIKATUS caur
INTERTRADE EXPRESS CORP.
saviem piederīgiem un sapēmuši vēstules, cik apmierināti tie bijuši. Ja gribat savus piederīgos iepriecināt, pasūtiniet DĀVANU CERTIFIKATUS caur mums. Mēs garantējam, ka būsit apmierināti.
PASŪTINIET TAGAD TIKAI CAUR
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street
NEW YORK, N. Y. 10010
Pieprasiet mūsu jauno cenrādi.

ASV dolaru certifikāti uz Latviju

Kā mums ziņo Intertrade Express Corp. firma, tagad ir ļoti izdevīgi sūtīt ASV dolaru certifikātus uz Latviju, jo par tiem jūsu piederīgie var iegādāties pat četrreiz vairāk nekā par rubļiem speciālos Vneshposyltorg veikalos. Šie veikali iekārtoti visās lielākās pilsētās, tajos dabūjami amerikāņu, rietumeiropiešu un vietējie ražojumi. Tāpat jums ir iespēja par dolariem jūsu piederīgajiem iegādāties dzīvokli, kas ir nesalīdzināmi lētāk nekā par rubļiem. Attiecē uz dāvanu CERTIFIKĀTIEM minims ir US$ 50.00, par tiem visus sūtīšanas izdevumus sedz Vneshposyltorgs. Nav ierobežojuma lielākiem sūtījumiem.

Izdarot pasūtinājumu, rakstiet čeku uz Intertrade Express Corp. vārda un uzdodiet saņēmēja pilnu vārdu, uzvārdu un adresi.

Gadījumā, ja vēlaties iepriecināt savus piederīgos ar skaidru naudu rubļos, arī to var izkārtot. Piegāde 10—14 dienu laikā un pēc kursa US$ 10.00 pret 9 rubļiem. Līdz 30 dol. nodeva $2.75 un lielākām summām 10%.

Ja vēlaties savus piederīgos un draugus iepriecināt, sūtiet dāvanu saiņus un naudu caur INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, New York, N.Y. 10010, tālr. 982-1530. Un pieprasiet jauno cenrādi.

LATVIEŠU NAMS
491 College St. Toronto 4
izīrē
telpas
sarīkojumiem viesībām
Klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā
iepriekš pieteicoties pa tālr.
LE 5-5555, Toronto

VĒLOS IEPAZĪTIES
ar veselīgiem dzīves uzskatiem vīrieti.
Esmu 48 g. v. vieniniece.
Ofertes šī laikraksta kantorī
Ingrīdai.

Vai esat nokārtojuši abonementu?

ZIGFRĪDS ART POTTERY
ZIGFRĪDS JURŠEVSKIS
KERAMIKAS DARBNĪCA - SALONS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6-8153
Vienu bloku uz austrumiem no Dundas West pazemja pieturas
Piedāvā LATVISKU, MODERNU KERAMIKU un citas LIETIŠĶAS MĀKSLAS ZSTRĀDĀJUMUS.
Turpat dabūjami BILŽU LOGATI.

Daugavas Vanagu
Grāmatnīcā
491 College ielā,
Toronto 4
Zigfrīda Jurševska
un
Hertas Jaunzemes
KERAMIKA

Ed. Ošiņa
ĀDAS UN KOKA
IZSTRĀDĀJUMI

Kārļa Pakrastiņa
SVECTURI

Jāņa Zālīša
un
Gunara Buša
ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI

Antona Pastara
ŠĶIVJI

M. Zichmaņa
TAUTAS TĒRPU ZĪMĒJUMI

Otilijas Mežules
un
Veras Lubes
TAUTISKAS LELLES

E. Engeles
un
V. Užules
AUDUMI un PRIEVĪTES
JOSTAS — GRĀMATZĪMES

LATVIEŠU SKAŅU PLATES
un
LATVIEŠU GRĀMATAS

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKĀ
ATSEVIŠĶI NUMURI
PĒRKAMI TORONTO

Broadview Delicatessen
105 Danforth Ave.

Baliant Newspaper
272 Spadina Ave.

Esto Meat Products
691 Mt. Pleasant Rd.

Lidums Meat
393 Roncesvalles Ave.

Lotus Florists
702 Bathurst St.

Parkway Delicatessen
731 Broadview Ave.

Pavasars Delicatessen
361 Roncesvalles Ave.

Pokos Meat
376 College St.

Venus Florists
231 Roncesvalles Ave.

West Ark — Gift Shop
2282 Bloor St. W.

HAMILTONĀ
O. Andersons
28 Market St.

Northland Grocery
120 Barton St. E.

DV APGĀDA IZDEVUMI

Angelika Gailīte — Rītausmā	$4.00
Ing. Viksna — Un gājiens neapstājas	$4.20
Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dzeja.....	$3.50
T. Dangavs — Strandējušo sala, proza....	$5.90
A. Rubulis — Latvian Literature. latv. proza angļu valodā	$7.00
A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks, kāds Dievs	$3.25
T. Krūka—Silaines mežs runā, st. bērniem	$2.80
„ Tu debesis turi savās rokās...	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī, rom..	$3.90
Johans H. Vigmans — Viens no miljoniem	$4.00

Pieprasiet DV Grāmatnīcā
491 College Street, Toronto 4,
Ont., Canada.

Sestdien, 21. jūnijā Sidrabenē GADSKĀRTĒJAIS
Jāņu sarikojums
ar rakstnieces -- etnografes Birutas SENKĒVIČAS
jaunsacerētā, jaunatnei veltītā
Daudzināsim Jāņu godu
pirmuzvedumu, kas rāda jaunatnes nometnes priekšvakara norisi — Jāņus latviešu sētā. Piedalās: vairāki pazīstami solisti un aktieŗi, Toronto latv. ģimn. drāmatiskais pulciņš, „DIŽDANCIS" Z. MIEZĪŠA vadībā, daudzi koristi un jaunieši. Režisors Hugo MIĶELSONS, dekor. māksl. O. GREBŽE, dziesmas iestudējusi O. UPENIECE, mūzikas pavadījums — E. KALVIŅŠ.

Pēc izrādes
DEJAS
plašajā tenisa laukumā. Spēlēs iecienītā „LATIN AMERICA" deju kapella.

Svētku sākums plkst. 16 ar māksl. J. Zuntaka gleznu izstādes atklāšanu. Uzveduma sākums plkst. 19.
Ieejas maksa $2 no personas, bērniem — brīva.

Krāšņa uguņošana, kuŗas izdevumus sedz Robertson CHĒV. OLDS. aģentūras latv. pārst. Hans PLAUDE. Moderni skaņu pastiprinātāji. Bagātīgi malkas krājumi ugunskuriem.

Visus laipni lūdz SIDABENES PĀRVALDE

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 174, Ont.

AG ROTAS
A. GUGĀNS
ZELTKALIS
Latviskas rotas bagātīgā krājumā sudrabā un zeltā.
Darbnīcā — 25 Moccasin Trail, Don Mills, Ont., tel. 444-4033

VALD. BEBRIS
759 — 0266

Cik maksā labs padoms?
Īstā brīdī — nesamaksājams un citās reizēs tas pasarga no „dārgas maksāšanas" neziņas vai vieglprātīgas taupības dēļ. Lietpratīgs padoms, vairāk nekā 18 gadu pieredzes asināts, nezmaksas nāk līdzi un vienmēr pavada katru apdrošināšanas darījumu, ko Jūsu labā nokārtojis

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 5 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

KALUPE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ 964½ Bloor St. W. Toronto 4
Ont., tālr. 533-2837.

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE78-1401

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

MĒS IESPIEŽAM
Laulību un iesvētību ielūgumu kartes
Vizītkartes
Dokumentus biedrību vajadzībām
Koncertu programmas
Sarīkojumu biļetes
Plakātus, dziesmu lapiņas
Vēstuļu veidlapas, aploksnes
Grāmatas, žurnālus

Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

Uzvara uz papīra

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKĀ" NO VAŠINGTONAS

Jauna prezidenta vēlēšanas Francijā, Niksona īpašā sūtņa gubernātora Nelsona Rokefellera pārtrauktais ceļojums uz ASV kaimiņu galvaspilsētām Dienvidamerikā un priekšā stāvošās Niksona apriedes ar Dienvidvietnamas prezidentu Vantjū ir šīs nedēļas politiskās aktualitātes.

Kā jau varēja paredzēt, prezidenta vēlēšanās Francijā pirmajā gājienā neviens no kandidātiem neieguva nepieciešamo absolūto vairākumu. Septiņu prezidenta amata kandidātu sacensībā lielāko balsu skaitu, kā jau ziņots, pirmajā gājienā ieguva gollistu kandidāts, bijušais Francijas ministru prezidents Pompidū, bet Francijas pagaidu prezidents centrists Pohē. Spēja sev nodrošināt tikai 24% vēlētāju atbalstu. Vēlēšanu vienīgais pārsteigums bija 5 milj. franču nodotās balsis par komūnistu līderi Diklo, kas palika tikai nedaudz aiz Pohē. Tā vēlēšanu izšķirējā gājienā 15. jūnijā frančiem tagad būs jāizšķiras vairs tikai starp Pompidū un Pohē, jo Diklo un pārējie kreisā spārna kandidāti tālākām vēlēšanām vairs nekvalificējas. Franču komūnisti gan cenšas visiem līdzekļiem pierunāt Pohē atteikties no tālākas kandidēšanas. Ja tas notiktu, tad Pompidū pretinieks izšķirējā gājienā būtu Diklo. Grūti tomēr ticēt, ka Pohē atteiksies no tālākas kandidēšanas, kaut arī bez komūnistu un citu kreiso partiju atbalsta viņam nav nekādu izredžu aizsteigties priekšā Pompidū. Ja gadījumā Pohē savu kandidatūru noņemtu, tomēr arī tad nav domājams, ka viņa atbalstītāji nosvērtos komūnistu kandidāta Diklo pusē. Tā gollistu pretinieku sašķeltība, šķiet, nodrošinās gollistu kandidāta Pompidū ievēlēšanu Francijas prezidenta amatā.

Kaut Vašingtonai patikamāka varēja likties Pohē uzvara, to mēr arī Pompidū iesēšanos ģenerāļa Degolla atstātajā vakantajā Francijas prezidenta krēslā tā varēs uzskatīt par pagriezienu uz labo pusi līdzšinējās Francijas un ASV attieksmēs.

Paredzams, ka jaunā Francijas prezidenta ārpolitiku iezīmēs Parīzes ciešāka iesaistīšanās rietumu kopīgajā aizsardzības aliansē. Nav izslēgta varbūtība, ka Pompidū izbeidz Degolla Francijas „trešā spēka" neitrālo laipošanas politiku un Francija nodod atkal savus militāros spēkus NATO virspavēlniecības rīcībā.

Par svarīgu pagriezienu Eiropas politikā uzskata arī Pompidū solīto nostājas revīziju iepretim Anglijai. Degolla spītīgā pretošanās Anglijas uzņemšanai Eiropas koptirgū faktiski bija lielākais šķērslis ceļā uz vecā kontinenta politisko un militāro spēku savienošanu.

Niksona pilnvarotā īpašā sūtņa gubernātora Rokefellera Dienvidamerikas galvaspilsētu apmeklējuma pamatā bija Vašingtonas vēlēšanās likt pamatus labākām attiecībām ar saviem tuvākajiem kaimiņiem. Politisko režīmu nestabilitāte un demokratiskas iekārtas aizstāšana ar militārām diktatūrām ir raksturīga gandrīz visām gubernātora Rokefellera apmeklētajām valstīm. Tai pašā laikā jākonstatē, ka, tikai pateicoties Vašingtonas sniegtajai saimnieciskajai palīdzībai, politisko notikumu attīstība šajās valstīs līdz šim nav ņēmusi jaunāku aktīstību.

Būtu aplami pieņemt, ka visas Dienvidamerikas valdības par Vašingtonas draudzību nedotu ne piecus peso. Ārēji varēja likties, ka pretamerikāņu demonstrcijās, ar kurām Niksona īpašajam sūtnim bija jāsastopas gandrīz katrā apmeklētajā valstī, liecinātu par radikālu politiskā klimata maiņu līdzšinējās attieksmēs iepretim Vašingtonai. Tā nav. Faktu, ka nelielas komūnistu inspirētas aktīvistu grupas panāca to, ka Rokefellers ceļojumu bija spiests pārtraukt, tomēr nevar ignorēt. Pārsteigumu radīja šo aktīvistu organizētība un arī tas, ka valdības, baidoties no lielāka apmēra nemieru uzliesmojumiem, nespēja spert nepieciešamos soļus, lai aktīvistus apkļusinātu. Dienvidamerikas valstis neatrodas komūnistu revolūcijas priekšvakarā, bet Vašingtonai tomēr būs jānāk klajā ar tālejošu pozitīvu politiku, lai palīdzētu izskaust komūnistu iesētos pretamerikāņu naida dīgļus valstīs, kurām ASV draudzība ir nepieciešama ne tikai saimnieciskās stabilitātes uzturēšanai vien, bet arī briesmu novēršanai un radikālu politisku pārmaiņu apkļusināšanai.

Nedēļas nogalē prezidents Niksons tālā Klusā okeana salā tiksies ar Dienvidvietnamas prezidentu Vantjū. Abu valstsvīru apspriedes rezultāts, domājams, izšķiroši ietekmēs Dienvidvietnamas kara tālāko norisi. Līdzās militārajām problēmām pārrunās būs jāskar arī izšķirēji politiski jautājumi. No tiem jautājums, vai Vašingtona gribēs uzspiest Saigonai radīt koalicijas valdību ar vietkongu piedalīšanos, ir pats svarīgākais. Prezidents Vantjū šādu iespēju ir vairākkārt nepārprotami noraidījis. Niksona vēlēšanās iespējami ātri izbeigt iVetnamas konfliktu ir uzstrēgusi sēklī kā Ziemeļvietnamas, tā arī Dienvidvietnamas valdību nepiekāpīgo prasību dēļ.

Prezidenta Lindona Džonsona valdīšanas pēdējos mēnešos Vašingtonā klīda baumas, ka Džonsons spējot karu izbeigt 24 stundu laikā. Miera panākšanai Džonsonam esot bijis padomā sākt pāris lielāka apmēra militāru akciju,, lai pēc tam,, vienalga, kā tās beigtos, paziņotu, ka ienaidnieks Vietnamā sakauts un pēc panāktās uzvaras amerikāņu spēki var braukt mājās. Protams, prezidents Džonsons šādu „uzvaru uz papīra" amerikāņiem nepiedāvāja, un viņš nelauza arī Saigonas valdībai dotās garantijas. Nav šaubu, ka arī prezidents Niksons „uzvaru uz papīra" nevar atlauties, jo Vietnamas konfliktā jāatrod pieņemams un paliekams politisks nokārtojums. To nepacietīgi gaida amerikāņu pilsoņi, kā arī amerikāņu sabiedrotie. Iespējams, ka pēc sarunām ar Dienvidvietnamas prezidentu turpmāko notikumu attīstība Vietnamā iezīmēsies kādā konkrētākā nākotnes ainā.

Aleksandrs Ķegumnieks

ASV JAUNAIS NEIEROBEŽOTAS BRĪVĪBAS SIMBOLS
Dadža karikatūra

AKTUĀLAIS KANADĀ

★ Kādā rūpniecības uzņēmumu vadītāju sanāksmē Toronto atskanējusi bažīga balss, ka starptautisko koncernu nākotni jaunradītajās valstīs apdraud šo valstu iedzīvotāju augošais nacionālisms. Visās valstīs piedāvājot preces eksportam, bet ne visas vēlas importēt. Runātājs bija Pilkington Brs. Ltd. galvenais direktors lords Pilkingtons, kurš žēlojās, ka daudz valstu pastāvot uz 51% īpašumtiesībām ārzemju pasākumos, un tas „aizvien kavējot uzplaukumu"... Pat Kanadā, Anglijā un Francijā valdības bieži aizstāvot vietējos rūpniekus pret ārzemju uzņēmumu interesēm...

★ Toronto austrumu dajā kāds albāņu iecelotājs, kas Kanadā nodzīvojis jau 7 gadus, pārgriezis savas 19 gadīgās meitas rīkli, jo tā nav vēlējusies iziet pie vīra, ko vecāki tai izraudzījuši. Nelaimīgā Fatima atstājusi vecāku māju un strādājusi kādā uzņēmumā, bet notikuma dienā apmeklējusi vecākus, kur tēvs viņai uzbrucis. Slepkava apcietināts, bet māte atteikusies meitas mirstīgās atliekas apglabāt, pametot to pilsētas labklājības iestādēm.

★ 1970. gada novembrī komerciālā celtniecībā nodarbināto strādnieku minima izpelņa 40 darba stundu nedēļā sasniegs 162 dol. Šāds nokārtojums pieņemts Starptautiskās strādnieku arodbiedrības un Toronto celtnieku apvienības disputā. Vēl nokārtojama vienošanās ar cauruļlicējiem, elektriķiem u.c. celtniecībā nodarbinātajiem, kas arī pieprasījuši ievērojamu stundas algas paaugstinājumu.

SAKUSIES MASKAVAS KONFERENCE

Maskavā 5. jūnijā sākās pasaules komūnistu partiju konference. Jau nedēļu iepriekš sagatavošanas apspriedē ieradās partiju pārstāvji no visām pasaules malām, lai, atvēroties konferences priekškaram, izrāde noritētu bez traucējumiem.

Pad. savienība konferencei intensīvi gatavojās jau 4 gadus, lai parādītu, ka Maskava vēl vienmēr ir visas pasaules komūnistu ideoloģiskais centrs. Pēdējā šāda veida konference notika 1960. gadā, kad no 86 aicinātajām partijām ieradās 81, bet šai konferencē rēķinās tikai ar 70 partiju piedalīšanos no 88 partijām visa pasaulē.

Cik zināms, nule sāktajā konferencē uzsvars likts uz pasaules komūnistu vienotību, pat ja tajā iezīmētos acīm redzama šķelšanās starp partijām, kuŗas sūtījušas savus pārstāvjus uz Maskavu. Daudzas no tām organizētas pēc Kremļa parauga, ir skaitliski mazas un nenozīmīgas. No konferences atturējušās tieši lielās un komūnistu pasaulē nozīmīgās partijas. Vislielāko nicināšanu savam padomju kaimiņam, protams, izrādījusi sarkanā Ķīna. Bez tās boikotā piedalās mazā Albānija Eiropā un trīs komūnistu varaņ Āzijā — vadošā partija Ziemeļkorejā un Ziemeļvietnamā, kā arī stiprā komūnistu partija Japānā.

No Maskavas konferences izvairījušies arī Tito komūnisti Dienvidslavijā. Pat Fidels Kastro, par spīti Kubas saimnieciskajai un militārajai atkarībai no Pad. savienības, vēlas atturēties no Maskavas konferences, sūtot tikai savus novērotājus, kā to, varbūt, darīs arī Ziemeļkoreja un Ziemeļvietnama.

Rumānija pirms pārstāvju sūtīšanas uz Maskavu paziņojusi, ka konferencē piedalīsies tikai tādā gadījumā, ja tajā nenosodīs sarkano Ķīnu un citu valstu komūnistu partijas. Itālijas komūnistu partija, kuŗa ir lielākā Eiropā, norādījusi, ka izteiksies pret Čechoslovakijas okupāciju katrā gadījumā, kamēr pašas Čechoslovakijas komūnistu partija, kuŗas vadība pārveidota pēc Maskavas prāta, izsacīsies, ka nevēlas, lai Pad. savienības okupāciju paceltu pasaules komūnistu forumā Maskavas konferencē.

Dienvidkīnas jūrā nogrimis ASV iznīcinātājs

Dienvidķīnas jūrā 3. jūnijā ASV iznīcinātājs „E. Evans" sadūries ar Austrālijas lidmašīnu bazes kuģi „Melbourne". Amerikāņu kuģiņ sadursmē pāršķelts, 57 jūrniekiem pazūdot bez vēsts. Helikopteri un lidmašīnas pārmeklēja ejļas klāto katastrofas vietu, lai mēģinātu pazudušos atrast.

Sadursme notika agrā rīta krēslā, 285 jūdžu attālumā no Saigonas, mierīgā jūrā, kad vēl spīdēja gaišs mēness. „Evana" priekšējā daļa nogrimusi dzelmē dažās minūtēs. Austrālijas jūrniecības ministrija katastrofā vaino amerikāņu iznīcinātāju.

Abi kuģi piedalījās Dienvidaustrumāzijas aizsardzības organizācijas (SEATO) flotes manevros, kuŗi pēc sadursmes tūlīt pārtraukti. Šajos manevros bija iesaistīti ASV, Austrālijas, Anglijas, Jaunzēlandes, Taizemes un Filipīnu kuģi.

„Melbourne" uzņēmis 216 no 273 „Evana" apkalpes locekļiem. Piezīmējams, ka „Melbourne" līdzīgu katastrofu piedzīvoja jau 1964. gadā.

SIKĀS ZIŅAS

● Pašreizējais Kanadas aizsardzības budžets ir 1,8 bilj. dolaru jeb 85 dol. uz katru iedzīvotāju gadā.

● Sarkanā Ķīna izraudzījusi sūtni Pakistānā, kas būs tās trešais sūtnis ārzemēs pēc Albānijas un Francijas Nākošās valstis, kuŗās iekārtos sarkanās Ķīnas sūtniecību, būs Rumānija un Kambodža.

● Bratislavā 77 gadu vecumā miris viens no Čechoslovakijas komūnistu partijas dibinātājiem Stefans Dubčeks pazīstamā reformista Aleksandra Dubčeka tēvs. Valdības iestādes norūpējušās, ka apbedīšanas ceremonija var izvērsties lielā pretpadomju demonstrācijā.

Apdraudētā draudzība

(Pārnesums no 1. lpp.)

mju dēļ oficiālais protests izpalika, un, Niksonam tiekoties ar Trudo, ASV prezidents tikai piesardzīgi norādīja, ka Vašingtona uzmanīgi sekos notikumu tālākajai attīstībai pārliecībā, ka šis pārsteidzīgais solis neradīs radikālas pārmaiņas Kanadas un ASV attieksmēs. Sarunās ar Niksonu Trudo gan deklarēja, ka Pekingas atzīšanai ir vairāk saimnieciska nekā politiska rakstura daba.

Pagājušajā nedēļā Otavas un Pekingas dialogs Vašingtonai par lielu pārsteigumu ir pārvērties Pekingas diktātā. Kanada, kā to tagad apliecinājis pats Trudo, ir gatava Pekingas draudzību pirkt, par tālejošu politisku cenu, upurējot nacionālās Ķīnas (Formozas) atzīšanu. Nacionālo Ķīnu Trudo parlamenta debatēs salīdzināja ar neapdzīvotām Kanadas arktikas salām, par kuŗu territoriālo piederību pēdējā laikā radusies tīri akadēmiska spriedelēšana. Vašingtonā tagad pamatoti radušās aizdomas, vai nacionālās Ķīnas upurēšana vien ietelp cenā, par kuŗu Otava cenšas iegūt Maocetunga draudzību. Protams, vēl pāragri spriest par iespējamu Otavas - Pekingas savstarpēju draudzības līgumu vai svinīgi parakstītu neuzbrukšanas paktu, bet projektētais jaunais tirdzniecības nolīgums var izrādīties par reālitāti, ar kuŗu būs jārēķinās arī Vašingtonai.

Kāda būs Vašingtonas nostāja, ja Kanada Pekingas - Otavas tirdzniecības līguma ietvaros sāks sūtīt uz sarkano Ķīnu izejvielas kuŗām svariga loma Mao diktatūras militāro spēku potenciāļa celšanai, par to nevarētu būt divu domu. Ja Pekingai izdosies nodrošināt Kanadā „izejvielu" iepirkšanu atomenerģijas spēkstaciju būvēm, tad viegli iedomāties, cik „miermīlīgiem mērķiem" iegūtos materiālus Mao patiesībā izmantos. Kanada gan apgalvo, ka, atzīstot Mao režīmu, spēs Pekingai vairāk pārdot prērijas farmeŗu kviešus. Vašingtona nevar saprast, ka kviešu dēļ Otava jau tagad ir faktiski nometusies ceļos Mao priekšā. Vai Otava neapzinās to, ka Kanadas vitālās saimnieciskās intereses ir daudz ciešāk saistītas ar amerikāņu kapitāla ieguldījumiem un iepirkumiem Kanadā? Kas notiks, ja Vašingtona Otavas rīcības rezultātā būs spiesta revidēt savu saimniecisko politiku iepretim Kanadai? Šāda iespēja nemaz nav izslēgta.

Vašingtona nav aizmirsusi arī Trudo dīvaino pagājušajā gadā Vankuverā teikto runu, kuŗā vienpusīgi novērtēja Vietnamas kara cēloņus. Kāda gan būtu bijusi Otavas reakcija, ja Vašingtona dotu tai padomu, kā nokārtot, piemēram, kaut vai Kvebekas aktuālās politiskās problēmas?

Otavu kritiski novērtējusi arī prezidenta Niksona pieteikto pretatomieroču aizsardzības sistēmas programmu, bet tai pašā laikā tai nav nācis prātā protestēt pret Pad. savienības Baltijas jūras piekrastē iekārtotajām atomieroču bāzēm, kuŗas vērstas pret visu Ziemeļameriku.

Otavas un Vašingtonas draudzīgās attieksmes nekādā gadījumā nesekmē arī Trudo pieteiktā Kanadas militāro spēku samazināšana NATO ietvaros. Aizvadītajā nedēļā Briselē notikušajā NATO apspriedē pierādījās, ka Otava, kaut oficiāli deklarējusi arī turpmāk palikt NATO spēkos, faktiski nodomājusi agri vai vēlu pilnīgi aiziet no šīs rietumu alianses drošības iestādījuma.

Gada laikā Kanadas militārais kontingents, kā tagad oficiāli deklarēts, NATO ietvaros samazināsies par divām trešdaļām. Vēl svarīgāk, ka, atsakoties no vairākiem moderniem taktiskiem ieročiem, Kanadas vienību pagaidām Eiropā atstātā kontingenta militārais potenciālis samazināsies par 80%. Tā jaunā Otavas „pārorientēšanās" faktiski nozīmē Kanadas izstāšanos no NATO. Acīm redzot, Trudo ir aizmirsis Niksonam Vašingtonā doto solījumu draudzīgi konsultēties Kanadas aizsardzības politikas eventuālas maiņas jautājumā.

ASV aizsardzības ministrs Lērds, Briseles apspriedes noslēgumā gan izteica cerību, ka Kanada vēl nopietni apsvērs un eventuāli grozīs savus lēmumus. Dienu vēlāk Trudo Otavā deklarēja, ka lēmums jau pieņemts un par tā maiņu nevar būt runas. Briselē nebija neviena NATO sabiedroto delegāta, kas attaisnotu Otavas rīcību. Kanadas nostāju britu aizsardzības ministrs Hīlejs Briselē novērtēja par „nepiedodamu vieglprātību", bet Rietumvācijas pārstāvis atklāti pateica, ka Kanada šo pārsteidzīgo soli kādu dienu rūgti nožēlos. Amerikāņu prese labo kaimiņu attieksmju dēļ Kanadas jauno NATO politiku vērtē ar lielu piesardzību. To nevar teikt par pašas Kanadas presi. Pazīstamais kanadiešu komentātors Lubors Zinks laikraksta „The Telegram" slejās atkārtoti brīdina arī Kanadas pilsoņus no Trudo pieņemtā lēmuma tālejošajām sekām Kanadas drošībai.

Zīmīgs ir nopietnā amerikāņu žurnālista Džona Maklenena konstatējums: „Par Kanadas soli priecāties var tikai Maskava. Bet kas notiktu, ja, „lai radītu labākus noteikumus pasaules mieram", mūs sasniegtu ziņa, ka Maskavai draudzīgais Ulbrichts šodien būtu deklarējis Austrumvācijas izstāšanos no Varšavas pakta, samazinātu Austrumvācijas bruņotos spēkus un nodibinātu diplomātiskas attieksmes ar Vašingtonu? Vai Maskava tikai vienaldzīgi noskatītos un apmierinātos vienīgi ar nepatikas izteikšanu? Ir nožēlojami, ka laikā, kad visas citas NATO valstis atzīst par nepieciešamu savas drošības dēļ rietumu aliansi stiprināt, Kanadai ir savi uzskati. Kanadas ministru prezidents ar savu lēmumu ir netieši iedevis spēcīgas kārtis Niksona pretspēlētāju rokās tieši laikā kad ASV prezidentam visu rietumu sabiedroto vārdā būs jārunā priekšā stāvošajās sarunās ar Kremli."

Alfons Rīsa

SAVIENOTAJĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu katoļu draudzes namu un zālājus apkopusi Zenkēviču ģimene. Dārzniecības darbus veicis arī prāvests N. Trepša. Draudze meklē kādu pensionāru, kas vēlētos dzīvot draudzes namā un apkoptu īpašumu. Darbinieks varētu būt arī no citurienes.

● Ņujorkas latviešu trīs vidusskolu mācību gada nobeiguma akts šogad visiem notika kopīgi Jonkeru dievnamā 18. maijā. Draudzes pr-ks M. Kļaviņš apsveica 6 vidusskolas absolventus — pirmos Ņujorkā, kuŗi beiguši 11-gadīgu latviešu skolu kursu, neskaitot bērnu dārzu un pirmskolu. Par atsevišķo skolu darbību ziņoja pārziņi — Bruklinas skolas māc. R. Zariņš, Longailendas T. Dukāts un Jonkoru māc. A. Ozols. Sekoja ieceļošu izdalīšana un priekšnesumi. Longailendas skola sniedza uzvedumu par Latvijas karogu un Latvijas ģerboni, Bruklinas skola bija sagatavojusi deklamācijas un klavieŗu gabalu, bet Jonkeru skola deklamēja Andreja Pablo Mierkalna dzejoļus. Nobeigumā bija vecāku gatavots azaids, pēc tā tautas dejas un rotaļas. Sarīkojumā bija ieradušies ap 150 apmeklētāju.

● Ņujorkas latviešu ev.lut. draudzes nometnes komitejas rīkotajā loterijā 24. maijā draudzes namā Bruklinā galveno laimestu — 500 dol. krājzīmi laimēja Elvīra Vītola no Konektiketas (loze Nr. 213), zelta rokas pulksteni Olga Hermene (6480), bet fotoaparātu Skalbergs (13116). Loterijas atlikumu — ap 4000 dol. — izlietos nometnes tālākai izbūvei un izdaiļošanai.

GRAND RAPIDI

● Batervorta slimnīcā 14. maijā 79 gadu vecumā miris suntažnieks Aleksandrs Jaungailis, pirmā pasaules kara dalībnieks. Nelaikim veltīts aizlūgums notika Edžebīnes bēŗu namā 16. maijā, bet otrā dienā aizgājēju guldīja zemes klēpī Vudlauna kapsētā, izvadīšanu vadot māc. K. Hermanim. Ziedus no Grand Rapidas un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes nolika A. Valdmanis, no Latviešu biedrības — J. Laucis, no Latviešu kara invalidu apvienības Mičigenā — A. Eversons un J. Kanelis. Par aizgājēju sēro piederīgie ASV, Austrālijā, Anglijā un dzimtenē, bet viņa dzīvesbiedre mirusi jau pirms pāris gadiem.

● Vietējās ev.-lut. draudzes sabiedriskajās telpās latviešu skolas izlaiduma aktu 17. maijā ievadīja ar svētbrīdi māc. K. Hermanis, runāja skolas pārzinis V. Lībants un klases audzinātājs P. Kļaviņš, tāpat skolēnu pārstāvji, izceļot latviskās izglītības svētīgo nozīmi svešumā un ieguvumus latviešu skolā. Skolas beidzēji Ināra Kārkliņa un Aivars Stūris saņēma gatavības apliecības un grāmatu veltes. Grāmatas saņēma arī klases audzinātājs P. Kļaviņš un bērnu dārza vadītāja S. Daukša. Sveicienus un dāvinājumus skolai nodeva Studenšu korporāciju kopas pārstāve V. Fricsone, Zintenieču vārdā I. Vanuška, no Grand Rapidas un apkārtnes latviešu ev.-lut. draudzes B. Maine, no DV apvienības un vanadžu kopas O. Jansone, no skolas padomes A. Felkere, no draudzes dāmu komitejas H. Jansone un prof. R. Markus. Audzēkņi skolotājus apveltīja ar ziediem. Bija daži priekšnesumi un pakavēšanās pie kafijas galda. Skolēni kopā ar audzinātājiem ieradās arī Vudlōna kapos, kur nolika ziedus uz prāv. J. Ozola un skolotājas A. Rozentāles atdusas vietām.

KALAMAZŪ

● Sarmīte Kajaka jau 4 gadus, kā pēdējā laikā vienīgā latviete, līdztekus mācībām skolā, mācās arī tēlošanas māku pilsētas Junior Civic teātrī. Nule viņa 5 izrādēs piedalījās J. Spiri lugas „Heidi" izrādē, tēlojot Pēteŗa mātes lomu. Mācīšanās laikā Sarmīte Kajaka jau piedalījusies trīs lugu iestudējumos.

Astronautu un kosmonautu „vodkas svētki" Parīzē

Francijas gaisa spēku skatē Parīzē šīs nedēļas sākumā draudzīgi tikās amerikāņu astronauti ar padomju kosmonautiem. Tikšanās izvērtās par „savstarpējām viesībām", kuŗās patērēti dažādu šķiru rietumnieku dzērieni, bet krievi revanšējās ar savas vodkas plūdiem.

Amerikāņu astronauti Džems Makdevits, Davids Skots un Rasels Šveikarts, kuŗi aplidojuši mēnesi, ielūdza padomju kosmonautus Vladimiru Šatālovu un Alekseju Jeļisejevu ASV paviljonā, kuŗā parādīja savu Apollo raķeti un mēness nosēšanās kapsulu. Krievi Apollo iekšienē centās uzkavēties iespējami ilgi, izturoties tā, it kā vēlētos atrisināt visus raķetes noslēpumus. „Jūsu iekārtas ir ļoti iespaidīgas; daudzas no tām līdzīgas mūsējām," izteicās Šatālovs. Makdevits norādīja, ka krieviem derētu iepazīties arī ar raķešu izšaušanas bazi Kenedija ragā, bet Šatālovs atbildēja, ka viņi, tāpat kā amerikāņi, nav „paši savi kungi".

Pēc savstarpējiem uzdzeršanas tostiem krievi ierosināja brālību turpināt padomju paviljonā. Tur viņi amerikāņus ieveda padomju transportlidmašīnas „vēderā" un bagātīgi pacienāja ar vodku. Amerikāņi, vēlēdamies būt asprātīgi, apjautājās, vai arī savu degvielu krievi taisot no vodkas. „Jūs maldāties! Mūsu degviela ir daudz stiprāka, bet to mēs nevienam nerādam. mēs atklājam tikai vodku."

Amerikāņi jautrā omā atstāja lidmašīnu, nesot līdz uzdāvinātās vodkas pudeles.

VASARNIEKUS aicina skaistā
SANALULU SALA Dienvidu līcī
(South Bay) Nipissing ezerā.

Izīrējamas vasarnīcas un atsevišķas istabas par zemām cenām, 10½ akru sala vasarnieku rīcībā. Priežu mežs, smilšains krasts, laba peldēšanās. Sala arodas 5 min. braucienā no ezera krasta.

Tuvākai informācijai rakstīt K. Suntažam — 416 Millwood Rd., Toronto 298, Ont., Canada, vai arī zvanīt vakaros (416) 489-6829.